

A szabad bölcsészet szak tantárgyleírásai

Útmutató a dokumentum használatához

1. A tantárgyi programokat az alábbi bontásban közöljük: Alapozó tárgyak, Esztétika szakirány, Etika szakirány, Filozófia szakirány, Kommunikáció- és médiatudomány szakirány, Vallástudomány szakirány, Szakiránytól független tantárgyak. (E szakaszokat a fejlécben jelöljük.) A szakirányokon belül előbb a kötelező tárgyakat, majd a választható tárgyakat soroljuk fel.
2. Vannak olyan tantárgyak, amelyek a fenti tantárgycsoportok közül többen is előfordulnak. Ezek tantárgyi programját csak az első tantárgycsoportban adjuk meg. Például a Logika tantárgyat, melynek első féléve alapozó tárgy, második féléve pedig a filozófia szakirány szakmai törzstárgya, az alapozó tárgyak között szerepeltetjük.
3. A választható tantárgyak esetében a “Kredit” rovatban a tárgyhoz tartozó kurzusok darabonkénti creditszáma szerepel. Mivel az ilyen tárgyakhoz tartozó kurzusokból a hallgatónak egyet sem kell okvetlenül felvennie, de akár többet is felvehet, a “Félév” rovatot üresen hagyjuk.
4. Egyes tantárgyak bizonyos része kötelező, más része választható (Kanonikus művek elemzése – Műelemzés, Művészettörténet, Vallásfilozófia). Ilyenkor a kötelező rész kódját, kreditértékét és óraszámát zárójel nélkül, míg a választható részre vonatkozó információkat zárójelben tüntetjük fel.
5. Miután e dokumentum elég terjedelmes, és nehezen áttekinthető, ha valakit egy konkrét tantárgy anyaga érdekel, azt ajánljuk, hogy a kódszám alapján keressen rá. Ez megbízhatóbb, mint a cím szerinti keresés, ti. ugyanaz a cím olykor különböző tantárgyakat fed. (Például ugyanúgy Filozófiatörténet névre hallgat egy alapozó tárgy, és a filozófia szakirány egyik választható tárgya.)

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a szabad bölcsészetbe				
Kredit: -	Félévek száma: -	Heti óraszám: -	Óratípus: Előadás • Szeminárium • Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy • Aláírás X
Tantárgy leírása: A tárgy áttekintést nyújt a szabad bölcsészet képzési terület szerkezetéről és sajátosságairól, segít eligazodni a tárgyfelvétel és szakirányválasztás kapcsán felmerülő problémákban.				
Tantárgy kódja(i): BTSBN000A				

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: A tudományos írás alapjai				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy célja a hallgatók nyelvi kifejezőképességét, írásaik stiláris kifejező erejét növelni, megismertetni a őket a tudományos próza sajátosságaival, és elemi gyakorlatokon tapasztalatokhoz juttatni őket a tudományos írásban. Tematika: az írásmű témájának kijelölése, a téma kifejtésének ütemezése, az írásmű felépítése; a terjedelmi fejelem; az írásmű felépítésének és szerkesztési elveinek közlése az olvasóval, az olvasó figyelmének vezetése a szövegben, előre- és visszautalások, a linearitás elve; az idézés; különféle szövegegységek tartalmi, gondolati összefoglalása, bővítése, kiegészítése; a jegyzetek és a főszöveg kapcsolatai, exkurzusok; az idegen szavak használata; a stilisztikai kézikönyvek; a szöveg elemi egységeinek megszerkesztése.</p>				
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bognár László – Forrai Gábor (szerk.): <i>Esszéírás és informális logika</i> (internetes tananyag) • Bartos Tibor: <i>Magyar szótár. Egymást magyarázó szavak és fordulatok tára</i>, 1-2. kötet, Corvina, Budapest, 2002. • Finaly Henrik, dr. (összeáll.): <i>A latin nyelv szótára a kútfőkből a legjobb és a legújabb szótáriródomra támaszkodva</i>, [a Budapest: Franklin-Társulat, 1884. évi kiadásának új kiadása] szerk. Pomázi Gyöngyi, Akadémia Kiadó, Budapest, 2002. (CD-ROM-ként kiadta Arcanum, Budapest) • Laczkó Krisztina – Mártonfi Attila: <i>Helyesírás</i>, (A magyar nyelv kézikönyvtára) Osiris, Budapest, 2004. 				
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN201A</p>				

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Logika				
Kredit: 7	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: A tantárgy első félévében (informális logika) áttekintjük a racionális vita szabályait, az érvek elemzésének és értékelésének alapvető módszereit, az induktív érvek fontosabb típusait (analogikus érvek, induktív általánosítások, valószínűségi és statisztikai érvek), valamint a deduktív érvek alapelemeit (logikai szavak, elemi következtetési szabályok). A második félév a szimbolikus logika alapjaival ismerteti meg, a kijelentéskalkulussal és az elsőrendű predikátumlogikával.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Bognár László – Forrai Gábor (szerk.): <i>Esszéírás és informális logika</i> (internetes tananyag) • Madarász Tiborné, Pólos László, Ruzsa Imre: <i>A logika elemei</i>, Osiris, Budapest, 1997. • Margitay Tihamér: <i>Az érvelés mestersége</i>, Typotex, Budapest, 2004. • Zentai István: <i>A meggyőzés csapdái</i>, Typotex, Budapest, 1999. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN101A, BTSBN200F				

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a vallástudományba					
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X X
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy általános célja, hogy megismertessen a vallástudomány főbb területeivel, azok képviselőinek munkásságával, egyúttal bevezetést nyújtson vallástudomány művelésének módszertani kérdéseibe. Az oktatás során a hallgatók megismerkednek a különböző vallásfogalmakkal, a vallások eredetére, fejlődésének vonatkozó fontosabb elméletekkel, a vallás csoportok, a kultusz, fogalmával, az istenfogalom fontosabb megjelenési formáival. Általános ismereteket szerezhetnek a nagy világvallások fontosabb koraszakairól és alapvető tanításairól, s vallásfenomenológia alapfogalmairól (a vallás alanya, tárgya, ezek kölcsönhatása, a világ vallásos interpretációjának lehetősége és határai stb.). Az anyag szisztematikus tárgyalása mellett a kurzus előkészíti a hallgatót a vallástudomány történetét és módszertanát bemutató, illetve az összehasonlító vallástörténeti kurzus ismereteinek elsajátítására is, amennyiben bevezetés nyújt a szakrális szövegek értelmezésének alapkérdéseibe.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campbell, Joseph: <i>Velünk élő mítoszok</i>, Édesvíz, Budapest, 2000. • Eliade, Mircea: <i>A szent és a profán. A vallási lényegről</i>, Európa, Budapest, 1987. • Otto, Rudolf: <i>A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz</i>, Osiris, Budapest, 1997. • Schleiermacher, F. D. E.: <i>A vallásról. Beszéd a vallást megvető művelt közönséghez</i>, Osiris, Budapest, 2000. • Hahn István: <i>Istenek és népek</i>, Minerva, Budapest, 1980. • Leeuw, Gerardus van der: <i>A vallás fenomenológiája</i>, Osiris, Budapest, 2001. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN102A, BTSBN200V</p>					

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés az etikába					
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: Az előadások a következő témaköröket foglalják magukban: az etika mint filozófiai tudományág jellemzői; az általános és az alkalmazott etikák, ill. az individuális és szociális etika viszonya; etika és szaktudományok kapcsolata; az etika alapkérdései (boldogság, szabadság és determináció, az erkölcsi jó és helyes, a gonosz), az emberi cselekvés: az érzelem, értelem és akarat mint erkölcsi tényezők; az erkölcsi értékek; értékelés és döntés; az erkölcsi felelősség; az autonóm erkölcsi személyiség; az etika főbb irányzatai (kitekintéssel a metaetikára); főbb erkölcsi és etikai érvelésmódok; a magán- és társadalmi erkölcs fontosabb értékei: elemi erkölcsi normák; igazságosság, szabadság, egyenlőség, szolidaritás.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arisztotelész: <i>Nikomakhoszi etika</i> I-III. könyv, Magyar Helikon, Budapest 1971, 5-84. o. • Hársing László: <i>Bevezetés az etikába</i>, Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999. • Hartmann, Nikolai: „Az erkölcsi követelmények lényegéről”, in: <i>Lételméleti vizsgálódások</i>, Gondolat, Budapest, 1972. 511-567. o. • Kant, Immanuel: „Az erkölcsök metafizikájának alapvetése: Előszó, I-II. szakasz”, in: <i>Az erkölcsök metafizikájának alapvetése</i>, Gondolat, Budapest 1991. 13-80 o. • Moore, G. E.: „Principia Ethica” 1. fejezet in: <i>Tények és értékek. A modern angolszász etika irodalmából</i>, szerk. Lónyai Mária, Gondolat, Budapest, 1981. 51-104. o. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN103A</p>					

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés az esztétikába				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás X Szeminárium • Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium X Gyakorlati jegy •
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy keretében a klasszikus esztétikákra építve foglalkozunk az esztétika mint művészetfilozófia legfőbb problémaköreivel: a művészet és az esztétikum sajátosságai, a művészeti és esztétikai értékek, a mimézis és a művészi kifejezés, a természeti és a művészi szép, a tetszés és az esztétikai értékítélet, alkotói és befogadói magatartás, a műalkotás tartalma és formája, a műalkotás történetisége és időtlensége.</p>				
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arisztotelész: <i>Poétika</i>, Matúra – PannonKlett, Budapest, 1997. • Hegel, G. W. F.: <i>Esztétikai előadások I.</i>, Akadémiai, Budapest, 1952. • Kant, Immanuel: <i>Az ítélőerő kritikája</i>, Ictus, Szeged, 1997. 				
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN104A</p>				

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Művészettörténet				
Kredit: 4 (+4)	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2 (+2)	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: E tantárgy keretében négy különböző kurzust kínálunk, melyek egy-egy korszak legjelentősebb képzőművészeti alkotásaink bemutatásával növelik a hallgatók fogékonyságát a művészetek iránt, képessé teszik őket a műalkotások értő szemléletére, s egyúttal betekintést engednek a művészettörténet szemléletmódjába és módszertanába is. A négy kurzus tárgya: görög és latin művészet, a 16-18. művészete, a 19. század művészete és a 20. század művészete.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Aknai Tamás: <i>Egyetemes Művészettörténet, 1945-1980</i>, Dialóg Campus, Budapest, 2001. • Castiglione László: <i>Görög művészet</i>, Budapest, 1971. • Castiglione László: <i>Hellénisztikus művészet</i>, Budapest 1980. • Castiglione László: <i>Római művészet</i>, Budapest, 1971. • <i>Egyetemes művészettörténet</i>, Park Kiadó, Budapest, 1999. • Gombrich, Ernst: <i>A művészet története</i>, Gondolat, Budapest, 1983. • Kelényi György: <i>A barokk művészete</i>, Budapest, 1985. • Németh Lajos: <i>A XIX. század művészete. A historizmustól a szecesszióig</i>, Budapest, 1974. • Read, Herbert: <i>A modern festészet</i>, Corvina, Budapest, 1978. • Vayer Lajos: <i>Az itáliai reneszánsz művészete</i>, Budapest, 1982. • Zádor Anna: <i>Klasszicizmus és romantika</i>, Budapest, 1976. 				
Tantárgy kódja(i): BTsBN105A (BTsBN004S)				

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a kommunikációelméletbe				
Kredit: 2	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 1	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: A tantárgy a kommunikáció elméletével és kutatásának történetével foglalkozik. A hallgatók megismerkednek a tárgy alapfogalmaival, a kommunikáció dimenzióival, a kommunikációs folyamatot befolyásoló tényezőkkel és a kommunikációs folyamat menetével. Tárgyalásra kerülnek még: a kommunikációs modellek (pedagógiai, viselkedéstudományi stb.); a jel és a jelrendszer a kommunikációban; az emberi kommunikáció formái, akadályai és struktúrái; a beszéd; a verbális és nem-verbális kommunikáció.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kommunikációelméleti szöveggyűjtemény</i>, szerk. Buda Béla, Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. I. rész. Általános kommunikációelmélet. • Róka Jolán: <i>Kommunikációtan: Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából</i>, Századvég, Budapest, 2002. • Szabó Katalin, <i>Kommunikáció felsőfokon</i>, Kossuth Kiadó, Budapest, 1997. • <i>Társadalmi kommunikáció</i>, szerk. Béres István és Horányi Özséb, Osiris, Budapest, 1999. 				
Tantárgy kódja(i): BTsbn106A				

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a filozófiába				
Csak a 2008 ősztől belépő évfolyamok számára!				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása:				
<p>A filozófiai gondolkodásmódok sokfélesége azt eredményezi, hogy az első lépések a filozófia megismerése, elsajátítása felé is többféle módon tehető meg. Az egyik megoldási lehetőség úgy kínálkozhat, ha megfontoljuk, hogy a filozófusok gyakran írnak le olyan paradigmaticus utakat, szemléleti fordulatokat, beállítódás-váltásokat, melyek egy-egy filozófiai gondolkodásmód születését jellemzik. Ha ezeket az utakat újragondoljuk, végigkövetjük, bepillantást nyerhetünk abba, hogy a filozófusok hogyan látatják azt a mozgást, mely szerintük a filozófiához vezet.</p> <p>A szemináriumi foglalkozások során – kiemelkedő gondolkodók gondosan kiválasztott, néhány oldalas szövegeinek elemzésén keresztül – ilyen példaszzerű utakat fogunk bejárni, abban a reményben, hogy a gondolkodói léptek követése, a filozófiai beállítódás kialakításának vizsgálata segítségével fog szolgálni a bevezető lépések megtételéhez.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Plátón: <i>Összes művei</i> II. kötet, Európa, 1984 • Descartes: <i>Értekezés a módszerről</i>, IKON 1993 • Fichte: <i>Válogatott filozófiai írások</i>, Gondolat, 1981 • Nietzsche: „A nem-morálisan felfogott igazságról és hazugságról”, in: <i>Atheneum A francia Nietzsche-recepció</i>, I. köt. 1992 3. füzet 				
Tantárgy kódja(i):				
BTSBN107A				

Alapozó tárgyak

Alapozó tárgyak

Tantárgy neve: Filozófiatörténet					
Kredit: 12	Félévek száma: 4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: A tantárgy keretében áttekintést nyújtunk a nyugati filozófia történetéről, a kezdetektől a huszadik század közepéig. 1. félév: preszókratikusok (Parmenidész, Hérakleitosz), szofisták, Szókratész, Platón, Arisztotelész, epikureizmus, sztoicizmus, szkepticizmus, neoplatonikus filozófia. 2. félév: Ágoston és a patrisztika, a skolasztika (Anzelm, Aquinói Szt. Tamás, Ockham), Giordano Bruno, Machiavelli, Bacon, Pascal, Descartes, az okkazionalizmus, Hobbes. 3. félév: Spinoza, Leibniz, Locke, Berkeley, Hume, Reid, Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Kant. 4. félév: Hegel, Schelling, Fichte, Schopenhauer, Nietzsche, a marxizmus (Marx, Lukács, a frankfurti iskola), egzisztencializmus (Kierkegaard, Sartre), pozitívizmus (Comte), az analitikus filozófia (Frege, Russell, Moore, a Bécsi Kör, Kripke), Wittgenstein, a fenomenológia (Husserl, Merleau-Ponty), Heidegger.					
Kötelező olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • Aquinói Szt. Tamás: <i>A létezésről és a lényegről</i>, Helikon, Budapest, 1990. • Arisztotelész: <i>Metafizika VII (Z) könyv</i>, Gond 1 (1992), 125-157. o. • Hegel, G. W. F: <i>A szellem fenomenológiája</i>, Akadémiai, Budapest, 1979. • Heidegger, Martin: <i>Lét és idő</i>, 2. jav. Kiadás, Osiris, Budapest, 2004. • Hobbes, Thomas: <i>Leviatán</i>, Európa, Budapest, 2000. • Kant, Immanuel: <i>A gyakorlati ész kritikája</i>, Ictus, Szeged, 1998. • Kierkegaard, Søren: <i>Vagy-vagy</i>, Osiris, Budapest, 2001. • Locke, John: <i>Értekezés az emberi értelemről</i>, Osiris, Budapest, 2003. • Nietzsche, Friedrich: <i>Így szólott Zarathusztra</i>, Osiris, Budapest, 2000. • Platón: <i>Szókratész védőbeszéde</i>, in: <i>Platón összes művei I.</i>, Európa, 1984. • Russell, Bertrand: <i>A nyugati filozófia története</i>, Göncöl, Budapest, 1997. • Spinoza, Baruch: <i>Teológiai-politikai tanulmány</i>, Osiris, Budapest, 2002. 					
Tantárgy kódja(i): BTSBN100A, BTSBN200A, BTSBN300A, BTSBN400A					

Kötelező tárgyak

Tantárgy neve: Esztétikatörténet					
Kredit: 12	Félévek száma: 4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X X
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy keretében összesen 4 féléven keresztül, előadás- és szemináriumi formában részletesen áttekintjük az esztétika történetét, az antikvitástól napjainkig. A 4 félév előadás beosztása a következő: 1. Antikvitás, középkor, reneszánsz. 2. Újkor, felvilágosodás és klasszika. 3. Romantika és modernitás. Az 1 félév szeminárium tárgya Kant és Hegel esztétikája.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A békáktól a kígyókig. Szöveggyűjtemény</i> (szerk. Veres Ildikó), ME, Miskolc, 1996. • Arisztotelész: <i>Poétika</i>, Matúra – PannonKlett, Budapest, 1997. • <i>Az égi és a földi szépről. Források a későantik és a középkori esztétika történetéhez</i> (szerk. Redl Károly), Gondolat, Budapest, 1988. • <i>Az olasz reneszánsz irodalomelmélete</i> (szerk. Koltay-Kastner Jenő): Akadémiai, Budapest, 1970. • Hegel, G. W. F.: <i>Esztétikai előadások I-III.</i>, Akadémiai, Budapest, 1952 skk. • Kant, Immanuel: <i>Az ítélőerő kritikája</i>, Ictus, Szeged, 1997. • Schelling: <i>A művészet filozófiája</i>, Akadémiai, Budapest, 1991. • Schlegel, August Wilhelm és Friedrich: <i>Válogatott esztétikai írások</i>, Gondolat, Budapest, 1980. • Zoltai Dénes: <i>Az esztétika rövid története</i>, Helikon, Budapest, 1997. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN200S, BTSBN300S, BTSBN400S, BTSBN500S</p>					

Tantárgy neve: Kortárs esztétikák					
Kredit: 9	Félévek száma: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X X
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy keretében előbb 2 féléven keresztül (előadás-formában áttekintést adunk a modern esztétikák kialakulásáról a XX. század első felében, majd a kortárs esztétikákról, a XX. század közepétől kezdve egészen napjainkig. Az 1 félév szeminárium keretében a XX. század második fele olyan jellegzetes gondolkodóinak esztétikai nézeteit vizsgáljuk, mint Hartmann és Lukács illetve Heidegger és Gadamer.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Az esztétika vége – vagy se vége, se hossza? A modern esztétikai gondolkodás paradigmái</i> (szerk. Bacsó Béla), Ikon – ELTE, Budapest, 1995. • Gadamer, Hans-Georg: <i>Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja</i>, Gondolat, Budapest, 1984. • Hartmann, Nicolai: <i>Esztétika</i>, Magyar Helikon, Budapest, 1977. • Heidegger, Martin: <i>A műalkotás eredete</i>, Európa, Budapest, 1988. • Lukács György: <i>Az esztétikum sajátossága I-II.</i>, Akadémiai, Budapest 1965. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN401S, BTSBN501S, BTSBN600S</p>					

Tantárgy neve: Ágazati esztétikák				
Kredit: 12	Félévek száma: 4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása: A tantárgy keretében az ágazati esztétikák legfontosabb problémáit vizsgáljuk meg, a következő beosztásban: 1. Képzőművészet: a képzőművészeti műfajok (építészet, szobrászat, festészet), a művészeti alkotások formái és stílusai. 2. Irodalom: az irodalmi műfajok/műnemek (líra, dráma, epika), az irodalmi művek és az irodalmi alakok típusai. 3. Színház és film: az előadóművészetek problémája általában, a színház sajátosságai, a színház és a film műfajának azonosságai és különbségei. 4. Zene: a zene technikai eszközei és formái, a zene mint kifejezés és a zene mint ábrázolás, ún. abszolút zene és programzene.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Bahtyin, Mihail: <i>A szó esztétikája</i>, Gondolat, Budapest, 1976. • Fodor Géza: <i>A Mozart-opera világképe</i>, Typotex, Budapest, 2002. • Hevesi Sándor: <i>Az előadás, a színjátszás, a rendezés művészete</i>, Gondolat, Budapest, 1965. • <i>Képkorszak. Szöveggyűjtemény a mozgóképkultúra és médiaismeret oktatásához</i> (szerk. Gelencsér Gábor), Korona, Budapest, 1998. • Wellek, René – Warren, Austin: <i>Az irodalom elmélete</i> (2. kiad.), Osiris, Budapest, 2002. • Wölfflin, Heinrich: <i>Művészettörténeti alapfogalmak. A stílus fejlődésének problémája az újkori művészetben</i>, Corvina, Budapest, 1969. • Zoltai Dénes: <i>A zeneesztétika története a kezdetektől Hegelig. Éthosz és affektus</i> (3. átd. kiad.), Kávé, Budapest, 2000. • Ujfalussy József: <i>A valóság zenei képe</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1962. 				
Tantárgy kódja(i): BTsbn201S, BTsbn301S, BTsbn402S, BTsbn502S				

Tantárgy neve: Kanonikus művek elemzése – Műelemzés					
Kredit: 12 (+3)	Félévek száma: 4	Heti óraszám: 2 (+2)	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	• X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy keretében a művészi alkotások elemzésének esztétikai problémáival foglalkozunk. A tantárgy alapvetően kétfajta kurzusból áll. Az egyik keretében kanonikus műveket elemzünk, aholis a felsorolt alkotók műveit tekintjük kanonikus műnek: 1. Képzőművészet: Giotto, Leonardo, Raffaello, Michelangelo, Greco, Goya, Dürer, Bosch, Brueghel, Rembrandt, Van Gogh, Cézanne 2. Irodalom: Szophoklész, Dante, Shakespeare, Molière, Cervantes, Goethe, Ibsen, Dosztojevszkij, Tolsztoj, Brecht, Dürrenmatt, Th. Mann 3. Zene: Bach, Händel, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Mendelssohn, Wagner, Verdi, Bizet, Muszorgszkij, Bartók A másik keretében a következő művészeti ágakban és műfajokban/műnemekben elemzünk művészi alkotásokat: 1. képzőművészet, 2. irodalom, 3. színház, 4. film, 5. zene.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hauser Arnold: <i>A művészet és az irodalom társadalomtörténete</i> (2. kiad.), Gondolat, Budapest, 1980. • Báron György et al.: <i>88 és 1/2 híres film</i>, Móra, Budapest, 1996. • Ferguson, Francis: <i>A színház nyomában</i>, Európa, Budapest, 1986. • Gombrich, Ernst: <i>A művészet története</i> (új kiad.), Gloria, Budapest, 2002. • Szabolcsi Bence: <i>A zene története az őskortól a 19. század végéig</i> (3. kiad.), Zeneműkiadó, Budapest, 1958. • Szerb Antal: <i>A világirodalom története</i> (új kiad.), Magvető, Budapest, 1994. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN001S (BTSBN003S)</p>					

Választható tárgyak

Tantárgy neve: Az esztétika határtudományai					
Kredit: 4	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: A tantárgy keretében 3 témakörben kerülnek előadásra az esztétika következő határtudományainak legfontosabb problémái: 1. Művészetszociológia és művészetpszichológia: a műalkotások keletkezésének társadalmi meghatározottsága és a művészi alkotómunka belső folyamata, a műalkotások befogadásának és hatásának objektív-szociológiai és szubjektív-pszichológiai összetevői. 2. Művészettörténet-elmélet: a műalkotás originalitása és a műalkotások történetisége, a stílus és a modor, a művészeti ágak és a műfajok/műnemek. 3. Kultúratudomány: civilizáció és kultúra, anyagi és szellemi kultúra, magaskultúra és tömegkultúra.					
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • <i>A kultúra szociológiája</i> (szerk. Wessely Anna), Osiris – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1998. • Elias, Norbert: <i>A civilizáció folyamata. Szociogenetikus és pszichogenetikus vizsgálódások</i>, Gondolat, Budapest, 1987. • <i>Emlék márványból vagy homokkőből. Öt évszázad írásai a művészettörténet történetéből</i> (szerk. Marosi Ernő), Corvina, Budapest, 1976. • Hauser Arnold: <i>A művészet szociológiája</i>, Gondolat, Budapest, 1982. • Hauser Arnold: <i>A művészettörténet filozófiája</i>, Gondolat, Budapest, 1978. • <i>Művészetpszichológia</i> (szerk. Halász László, 2. bőv. kiad.), Gondolat, Budapest, 1983. 					
Tantárgy kódja(i): BTsBN002S					

Tantárgy neve: Filmtörténet				
Kredit: 3	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy keretében a következő kérdéskörökkel foglalkozunk: a képi ábrázolás típusai és a film nyelve; a film kezdetei és a némafilm; átmenet a hangosfilmre és a színes filmre; az amerikai film és tipikus műfajai (western, bűnügyi film, thriller stb.); a film az európai országokban (francia költői realizmus, olasz neorealizmus stb.). A film különböző korszakait ill. típusait a legfontosabb ill. legjellegzetesebb filmrendezők egy-egy reprezentatív alkotásával illusztráljuk.</p>				
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bazin, André: <i>Mi a film?</i>, Osiris, Budapest, 2000. • Bíró Yvette: <i>A hetedik művészet</i>, Osiris, Budapest, 2003. • Gregor, Ulrich és Enno Patalas: <i>A film világtörténete</i>, Gondolat, Budapest, 1966. • <i>Oxford filmenciklopédia</i> (szerk. Geoffrey Nowell-Smith), Glória, Budapest, 1998. 				
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN005S</p>				

Kötelező tárgyak

Tantárgy neve: Etikatörténet és általános etika					
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: A kurzus egyrészt a morálfilozófia értelmében vett etika klasszikus szerzőitől származó szövegek elemzésére épül az ókortól a 20. századig; másrészt foglalkozik a metaetikai fordulattal, és az azt követő elméleti fejleményekkel is. E szövegek elemzése során betekintést nyújtunk az etika klasszikus problémaköreibe (pl. az erkölcs eredete és megalapozásának problémája, erkölcs mint sajátos normarendszer, az erkölcsi értékek, eszmények, erények világa, az erkölcsi előírások igazolhatósága és ennek kritériumai stb.). Az első félévben a Kant előtti erkölcsfilozófia történetével foglalkozunk, míg az előadások második félévi anyaga Kanttól indulva a mai elméletekig jut el, a korszak főbb szubsztantív és metaetikai elméleteit, problémáit elemezve. A vizsgált témák: Kant kötelességetikája, utilitarizmus/következményetikák (Bentham, Mill, Sidgwick), egzisztencializmus (Kierkegaard, Sartre); metaetikai megközelítések: intuicionizmus (Moore, Ross) emotivizmus (Stevenson, Schlick), preskriptivizmus (Hare); az új utilitarizmus és bírálatai (Smart, Rawls, Harsányi, Williams), Rawls igazságosság elmélete, új erényetikák és kommunitarizmus (MacIntyre).					
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Etika I-II. szöveggyűjtemény</i>, szerk. Hell Judit és Orthmayr Imre, Miskolci Egyetem, megjelenés alatt • Hársing László: <i>Irányzatok az etika történetében</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. • Heller Ágnes: <i>Általános etika</i>, Cserépfalvi, Budapest, 1994. (részletek) Ajánlott olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Hársing László: <i>Az európai etikai gondolkodás</i>, Bíbor, Miskolc, 2001. 					
Tantárgy kódja(i): BTSBN200T, BTSBN301T					

Tantárgy neve: Gyakorlati filozófia				
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: A gyakorlati filozófia körébe a következő filozófiai diszciplínákat szokás sorolni: etika, társadalomfilozófia (ezen belül: politikai és jogfilozófia valamint történelemfilozófia), vallásfilozófia. Tekintve, hogy az etikának külön alapozó kurzust szentelünk, e tantárgy keretében alapvetően társadalomfilozófiáról lesz szó. E témakörben a politikai és jogfilozófia valamint a történelemfilozófia olyan alapvető témáit tárgyaljuk, mint a társadalmi rend és az emberi együttélés alapjai (politikai filozófia), a társadalom és a politikai hatalom működésének jogi-intézményi keretei (jogfilozófia), történelem és történetiség, a történelmi fejlődés kérdése (történelemfilozófia). Vallásfilozófiai vonatkozásban az idevágó alapvető témákat tekintjük át, mint amilyen vallás és történelem, a vallás és a civilizációk ill. kultúrák viszonya. Különös figyelmet fordítunk mindenütt a tárgyalt kérdések etikai vonatkozásaira.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Huntington, Samuel P.: <i>A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása</i>, Európa, Budapest, 1998. • <i>Jog és filozófia. Antológia</i>, szerk. Varga Csaba, Budapest 1998. • Küng, Hans: <i>Világvallások etikája</i>, Egyházforum, Budapest, 1994. • <i>Újkori társadalomfilozófia. Szöveggyűjtemény I-II.</i>, vál. Lendvai L. Ferenc – Orthmayr Imre, szerk. Orthmayr Imre, ME, Miskolc, 2000. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN300T, BTSBN400T, BTSBN300F, BTSBN401F, BTSB003V				

Tantárgy neve: Filozófiai és kulturális antropológia					
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: A filozófiai antropológia <i>elvi</i> szinten vizsgálja az ember természetének, a világban elfoglalt helyének, eredetének és jövőbeni sorsának kérdéseit. Az önállóvá vált filozófiai diszciplína általában támaszkodik az ún. embertudományok (humánológia, humánbiológia, orvostudományok, pszichológia, kulturális antropológia stb.) eredményeire. A keresztény teológia és a nyugati filozófia története, valamint az egyes szaktudományok képviselői is, egyrészt <i>pesszimista</i> válaszokat adnak a fentebb jelzett kérdésekre (az ember esendő, bűnös, önző, agresszív és antiszociális lény), másrészt egyes gondolkodók az emberi természet történetileg változó voltát, és az emberi lényeg <i>önmegvalósítás</i> útján történő <i>kiteljesedését</i> tételezik. Scheler, Gehlen és Plessner szaktudományokon alapuló leíró elméletei ma már közismertek. A modern perszonalisták vallásos emberkonceptiókat dolgoztak ki, hivatkozva úgymond a természettudományos emberkép elégtelenségére. A filozófia történetében tárgyaltak közül itt többek között a következő szerzőket vesszük tekintetbe: Ágoston, Pascal, Hobbes, Kant, Freud ill. Arisztotelész, Rousseau, Hegel, Marx, Lukács, Hartmann, Sartre, valamint Bergson, K. Rahner, J. Maritain. A kurzus a filozófiai és kulturális antropológia metszéspontjában álló, egyben az antropológia tudománytörténetében is meghatározó jelentőségű szerzők műveiből is válogat (Malinowski, Lévy-Strauss, Clifford Geertz).					
Kötelező olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Antropológiai irányzatok a második világháború után</i>, szerk. Biczó Gábor, Csokonai, Debrecen, 2003. • Csányi Vilmos: <i>Az emberi természet</i>, Vince, Budapest, 1999. • Heller Ágnes: <i>Általános etika</i>, Cserépfalvi, Budapest, 2004. A <i>conditio humana</i> c. fejezet, 21-43. o. • Pannenberg, Wolfhart: <i>Mi az ember?</i>, Egyházfórum, Budapest-Luzern, 1991. 					
Ajánlott olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • Lévy-Strauss, Claude: <i>Strukturális antropológia I-II.</i>, Osiris, Budapest, 2003. • Morris, Desmond: <i>A csupasz majom</i>, Európa, Budapest, 1989. • Nyíri Tamás: <i>Az ember a világban</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1981. • Pascal, Blaise: <i>Gondolatok</i>, Gondolat, Budapest, 1983. (részletek) 					
Tantárgy kódja(i): BTSBN201T					

Tantárgy neve: Alkalmazott etika					
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása:					
<p>A bioetika mint az alkalmazott etika egyik részterülete az élőkhöz/természethez való helyes emberi viszony erkölcsi kérdéseit foglalja magában, amelyek főként az angolszász és német nyelvterületen – önállósult diszciplínák keretében – már több évtizede nagy publicitásnak örvendenek. A modern élettudományok és biotechnológiai eljárások által fölvetett erkölcsi kérdések szisztematikus tanulmányozása a következő nagyobb egységeket foglalja magába: <i>környezeti etika</i>, az <i>állatokkal való bánásmód etikája</i>, a <i>biomedikális vagy orvosi etika</i>. Az egyik kurzus témáját e kérdések elemzése adja.</p> <p>A másik kurzus lényegileg a <i>feminista etika</i> főbb problémáit tárgyalja interdiszciplináris megközelítésben. A feminista etikát rendszertanilag az alkalmazott etikák között tartják számon, amely a társadalmi nemek <i>nézőpontját</i> alkalmazza a társadalom-, jog-, politikafilozófia, szociáletika stb. szokásos kérdésköreire. Elfogadott az álláspont is, mely szerint a feminista etika funkcióját tekintve nem más, mint prolegomena egy nem-esszencialista, valóban demokratikus, humanista, univerzalisztikus politikai filozófiához és gyakorlathoz. E tekintetben <i>morálfilozófiai alapelveket</i> kínál a nemek vonatkozásában is az igazságos társadalom elmélete és működése számára.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bioetikai olvasókönyv multidiszciplináris megközelítésben</i>, szerk. Susanne Charles, Dialog-Campus, 1999. • <i>Férfiuralom. Írások nőkről, férfiakról, feminizmusról</i>, szerk. Hadas Miklós, Replika-könyvek, Budapest, 1994. • Mosse, George L.: <i>Férfiasságnak tükröje. A modern férfieszmény kialakulása</i>, Balassi, Budapest, 2001. • Pieper, Annemarie: <i>Van-e feminista etika</i>, Áron, Budapest, 2004. • <i>Szociáletika szöveggyűjtemény</i>, szerk. Hell Judit, Egyetemi Kiadó, Miskolc, 1996. (részletek) 					
Ajánlott olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • László Ervin: <i>A harmadik évezred, Új paradigma</i>, 1998. • Endreffy Zoltán: „Hogy művelje és őrizze...” Liget, Budapest, 1999. • Kovács József: <i>A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába</i> (II. kiad.), Medicina, Budapest, 1999. (részletek) • Ferry, Luc: <i>Új rend: az ökológia</i>, Európa, Budapest, 1994. 					
Tantárgy kódja(i):					
BTsbn302T, BTsbn401T					

Tantárgy neve: Bevezetés a politikatudományba					
Kredit: 6	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: A tárgy megismerteti a hallgatókat a politikatudomány alapfogalmaival, betekintést ad a politika szereplőinek világába, szerkezetébe, intézményi rendszerének és döntési mechanizmusainak működésébe, bevezet a politológia főbb elméleti és gyakorlati kérdéseibe.					
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Gombár Csaba: <i>Politika címszavakban</i>, ELTE ÁJK, Budapest, 1980. • Fisichella, D.: <i>A politikatudomány alapvonalai</i>, ÉICP, Miskolc, 1991. • Haskó, K. - Hülvely, I.: <i>Bevezetés a politikatudományba</i>, Villányi úti könyvek, Budapest, 1996. • Bogdanor, Vernon: <i>Politikatudományi enciklopédia</i>, Osiris, Budapest, 2001. • Goodin, R. – Klingemann H-D.: <i>A politikatudomány új kézikönyve</i>, Osiris, Budapest, 2003. 					
Tantárgy kódja(i): BTsbn303T, BTsbn402T					

Választható tárgyak

Tantárgy neve: Gyakorlati filozófia				
Kredit: 4	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása: A gyakorlati filozófia körébe a következő filozófiai diszciplínákat szokás sorolni: etika, társadalomfilozófia (ezen belül: politikai és jogfilozófia valamint történelemfilozófia), végül vallásfilozófia. Ezekben a szemináriumokon, melyek Bevezetés az etikába és a Gyakorlati filozófia előadásokhoz kapcsolódnak a társadalomfilozófia és az etika azon kérdései kerülnek részletesebb elemzésre, klasszikus és modern szerzők műveinek elmélyült szövegismerete alapján, amelyek nagymértékben rokon jellegűek, sőt jelentős mértékben átfedik egymást. Ilyenek például a politikai és gazdasági etika ill. a jog etikája; a pozitív jog és az erkölcs kapcsolata, valamint a társadalmi igazságosság kérdése.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Földesi Tamás: <i>A politikai felelősség dilemmái</i>, Rejtjel, Budapest, 2000. • Heller Ágnes: <i>Az igazságosságon túl</i>, Gondolat, Budapest, 1990. • <i>Jog és filozófia. Antológia a század első felének kontinentális jogi gondolkodása köréből</i>, szerk. Varga Csaba, Tempus, Budapest, 1998. • <i>Szociáletika. Szöveggyűjtemény</i>, szerk. Hell Judit, ME, Miskolc, 1996. • <i>Újkori társadalomfilozófia. Szöveggyűjtemény I-II.</i>, vál. Lendvai L. Ferenc – Orthmayr Imre, szerk. Orthmayr Imre, ME, Miskolc, 2000. • Weber, Max: <i>A politika, mint hivatás</i>, Medvetánc, Budapest, 1989. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN004F, BTSBN001T				

Tantárgy neve: Etika- és kultúrtörténet					
Kredit: 4	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	• X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
<p>Tantárgy leírása: A kurzuson elsősorban olyan, az előadásokon nem tárgyalt szerzők szövegeit olvassuk, amelyek alapján bepillantást nyerhetünk az európai kultúrtörténetet formáló főbb eszmék világába. A görög-római kultúra, a kereszténység, a reneszánsz, a reformáció, a felvilágosodás, valamint a 19-20. század néhány jellegzetes képviselőjével ismerkedünk meg. Részben klasszikus, részben kevésbé közismert szövegek elemzésével mutatjuk be az ember- és társadalom-felfogás valamint az etikai gondolkodás ma is ható (vagy mai) főbb irányait: Ezek között szerepelnek például a sztoicizmus, az epikureizmus, a korai egzisztencializmus, a vallásos perszonalizmus és spiritualista etikák, szekuláris személyiségetikák, 20. századi zsidó/keresztény antropológiák és etikák.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A francia felvilágosodás morálfilozófiája</i>, Gondolat, Budapest, 1975. (részletek) • Nietzsche, Friedrich: <i>Válogatott írások</i>, Gondolat, Budapest, 1984. • Pascal, Blaise: <i>Gondolatok</i>, Gondolat, Budapest, 1983. (részletek) • <i>Reneszánsz etikai antológia</i>, Gondolat, Budapest, 1984. (részletek) • <i>Sztoikus etikai antológia</i>, Gondolat, Budapest, 1983. (részletek) <p>Ajánlott olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barth, Karl: <i>Ember és embertárs</i>, Európa, Budapest, 1990. • Bergson, Henri: <i>Az erkölcs és a vallás két forrása</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1992. (részletek) • Buber, Martin: <i>Én és Te, Európa</i>, Budapest, 1999. • Comte, August – Sponville: <i>Kis könyv nagy erényekről</i>, Osiris, Budapest, 1998. (részletek) • Friedell, Egon: <i>Az újkori kultúra története I-IV</i>, Holnap, Budapest, 1989-1992. (részletek) • Hársing László: <i>Az európai etikai gondolkodás</i>, Bíbor, Miskolc, 2001. • Maritain, Jacques.: <i>Az igazi humanizmus</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1996. (részletek) 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTsBN002T, BTsBN004V</p>					

Tantárgy neve: Alkalmazott etika				
Kredit: 4	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása:				
<p>E tárgy keretében a szociális etikát, a tudomány- és technika etikát, valamint a kommunikáció- és médiaetikát tárgyaljuk. A <i>szociáletika mint alkalmazott etika</i> szűkebb értelemben véve a jog- és állam etikáját, valamint a gazdaság etikáját foglalja magában. A kurzusok többek között a következő témaköröket tartalmazzák: a szociáletika elvei (demokrácia-elv, egyenlőség, igazságosság, szolidaritás, szubszidiaritás, a közösség jólléte, egyenlő alapszabadságok, emberi és erkölcsi jogok); a demokratikus jogállam, jogbiztonság; az igazságosság mint a jog mércéje, az alkotmány és a törvények etikai minősítése, az alapvető szabadságjogok biztosítása, a halálbüntetés, faji, etnikai, nemi diszkrimináció; a polgári engedetlenség és ellenállás joga; hatalom, uralom, erőszak és erkölcs viszonya; a politikai vezetés erényei, a néppel szembeni elvárások a demokráciában: polgárerények; a kollektív felelősség problémája; a politikai igazságosság; szociális és gazdasági létbiztonság (szociális gondoskodás), a generációk közötti igazságosság; a gazdaságetika mint a szociáletika lényeges komponense: valamely gazdasági rend etikai legitimációja, önérdék és közérdek viszonya, etika a piaci versenyben, gazdasági hatékonyság és igazságosság; a nemzetek fölötti viszonyok szociáletikája: beavatkozás, háború, nukleáris fenyegetés, békekötés, pacifizmus, erőszak és terrorizmus; a globális közjó és jóllét, túlnépesedés és a világ éhezői, a népek közösségének új világrendje, a globalizáció, globális igazságosság.</p> <p>A tágabb értelemben vett szociáletika mint az egyes társadalmi alrendszerek etikája foglalkozik a tudományos és technikai tevékenység, és az immár újabb hatalmi ággá vált média etikájával is. Így érintjük a technikai/technológiai civilizáció és a tudományos tevékenység felelősségét a jelen és a későbbi nemzedékek jövőjéért. A kommunikáció- és médiaetikai problémakörök filozófiai keretbe foglalása pedig lehetőséget ad arra, hogy egy komplexebb társadalomkép bontakozhassék ki a hallgatók számára.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Szociáletika szöveggyűjtemény</i>, szerk. Hell Judit, Egyetemi Kiadó, Miskolc, 1996. • <i>Kortárs etika</i>, szerk. Fekete László, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. 				
Ajánlott olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Hársing László: <i>Tudományelméleti kisenciklopédia</i>, Bíbor, Miskolc, 1995. • Krokovay Zsolt: <i>Médiaetika</i>, L'Harmattan, Budapest, 2003. • Zsolt Péter: <i>Médiaetika, szakmai etikák</i>, Eu-Synergon, Budapest-Vác, 2004. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN003T				

Kötelező tárgyak

Tantárgy neve: Szövegolvasó szeminárium				
Kredit: 12	Félévek száma: 4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása:				
<p>A 4 féléves szemináriumnak az a feladata, hogy alapvető filozófiai szövegek elmélyült elemzése által betekintést nyújtson egy-egy filozófiatörténelmi korszak gondolatvilágába. Az egyes félévek fő témái a következők.</p> <p>1. félév: Platón Államának három hasonlata, a részeselem elmélet cáfolata, az erény arisztotelészi meghatározása, az ötféle tudás arisztotelészi megkülönböztetése, a mozgás arisztotelészi meghatározása, a három princípium (anyag, forma, hiány) megkülönböztetése, a négy ok megkülönböztetése, Augustinus az időről.</p> <p>2. félév: skolasztikus istenbizonyítások, cogito ergo sum, Descartes istenérve, velünk született eszmék tana, test-lélek dualizmus, elsődleges és másodlagos minőségek, esse est percipi, Hume okságelmélete, társadalmi szerződéselméletek.</p> <p>3. félév: a kopernikuszi fordulat, az erre épülő kanti tapasztalatelmélet és etika alapstruktúrája, ill. az ehhez kritikai módon kapcsolódó német idealizmus rendszereinek főbb vonásai.</p> <p>4. félév: perspektivizmus, a keresztény morál nietzschei kritikája, a szigorú tudomány eszméje Husserlnél, a hermeneutikai szituáció, a teoretikus beállítódás életfilozófiai bírálata, a metafizika logikai pozitivisták bírálata</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • <i>A Bécsi Kör filozófiája</i>, szerk. Altrichter Ferenc, Gondolat, Budapest, 1972. • <i>Arisztotelész: Fizika</i>, kézirat, ford. Bognár László • <i>Arisztotelész: Nikomakhoszi etika</i>, Magyar Helikon, Budapest, 1971. • <i>Augustinus: Vallomások</i>, Gondolat, Budapest, 1982. • <i>Platón: Állam</i>, in: <i>Platón összes művei II.</i>, Európa, Budapest, 1984. • <i>Descartes: Elmélkedések az első filozófiáról</i>, Atlantisz, Budapest, 1994. • Fichte: „Első bevezetés a tudománytanba”, in: <i>Válogatott filozófiai írások</i>. Gondolat, Budapest, 1980. • <i>Hume: Tanulmány az emberi értelemről</i>, Magyar Helikon, Budapest, 1973. • <i>Husserl: A filozófia mint szigorú tudomány</i>, Kossuth, Budapest, 1993. • <i>Rousseau: A társadalmi szerződésről</i>, PannonKlett, Budapest, 1997. • <i>Kant: Prolegomena</i>, Atlantisz, Budapest, 1999. • <i>Nietzsche: Adalék a morál genealógiájához</i>, Holnap, Budapest, 1996. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN001F				

Tantárgy neve: Elméleti filozófia				
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: E tantárgy bevezetést nyújt a kortárs metafizika, nyelvfilozófia, elmefilozófia, ismeretelmélet és tudományfilozófia alapjaiba. A tárgyalni kívánt kérdéskörök: szükségszerűség és lehetséges világok, okság, törvény, szabadság, referenciaelméletek, beszédaktus-elméletek, test-lélek probléma, intencionalitás, tudatosság, észlelés, igazolás-elméletek, indukció, a tudományosság kritériuma, tudományos magyarázat, konfirmáció, a tudomány fejlődése.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Farkas Katalin és Kelemen János: <i>Nyelvfilozófia</i>, Áron, Budapest, 2002. • Forrai Gábor (szerk.): <i>Mikor igazolt egy hit?</i>, Osiris – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 2002. • Grayling, A. C. (szerk.): <i>Filozófiai kalauz</i>, Akadémiai, Budapest, 1997. • Huoranszki Ferenc: <i>Modern metafizika</i>, Osiris, Budapest, 2001. • Laki János (szerk.): <i>Tudományfilozófia</i>, Osiris – Láthatatlan Kollégium, Budapest, 1998. 				
Tantárgy kódja(i): BTSSBN400F, BTSSBN500F				

Tantárgy neve: Fenomenológia és hermeneutika					
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X X
Tantárgy leírása: A tantárgy célja a fenomenológia és a filozófiai hermeneutika bemutatása. Az első félév előadásai átfogó képet nyújtanak a husserli fenomenológiáról, a fenomenológia heideggeri átértelmezéséről, Gadamer hermeneutikájáról és a francia fenomenológiáról. A legfontosabb témakörök: a szigorú tudomány eszméje, fenomenológiai redukció, konstitúció, horizont, genetikus és generatív fenomenológia, egzisztenciális analitika, létkérdés, megértés, hatástörténeti tudat, hermeneutika és fenomenológia viszonya, a másik problémája. A második félévben a szövegelemzések segítségével mélyítjük el az előadásban elhangzottakat. Nagy súlyt fektetünk Husserl és Heidegger alapvető írásainak a tanulmányozására.					
Kötelező olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • Gadamer, Hans-Georg: <i>Igazság és módszer</i>, Osiris, Budapest, 2003. • Heidegger, Martin: „Fenomenológiai Aristotelés-interpretációk: a hermeneutikai szituáció jelzésére”, <i>Existentia, Supplementa Vol. II.</i>, Szeged-Budapest, 1996-97/1-4. • Heidegger, Martin: <i>Lét és idő</i>, Osiris, Budapest, 2001. • Husserl, Edmund: <i>Karteziánus elmélkedések</i>, Atlantisz, Budapest, 2000. • Husserl, Edmund: <i>Az európai tudományok válsága I-II.</i>, Atlantisz, Budapest, 1998. • Levinas, Emmanuel: <i>Teljesség és végtelen</i>, Jelenkor, Pécs, 1999. • Ricoeur, Paul: <i>Fenomenológia és hermeneutika</i>, Kossuth, Budapest, 1997. • Sartre, Jean-Paul: <i>A lét és a semmi</i>, L'Harmattan, Budapest, megjelenés alatt 					
Tantárgy kódja(i): BTSBN402F, BTSBN501F					

Választható tárgyak

Tantárgy neve: Filozófiatörténet				
Kredit: 4	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: E tantárgy keretében három fő témakörből választhatnak a hallgatók speciális kollégiumot: filozófiatörténet, magyar filozófiatörténet, kontinentális filozófia. Filozófiatörténetből és kontinentális filozófiából a cél a törzsanyag kiegészítése, egyes kiválasztott szövegek elmélyült elemzése. A magyar filozófiatörténetet pedig a következő fő szempontok alapján vizsgáljuk: A 20. századi magyarországi filozófiai gondolkodásban kialakult irányzatok, a pozitívizmus, a neokantianizmus, valamint a fő képviselők - Böhm Károly, Pauler Ákos, Brandenstein Béla- bemutatása. Majd az 1945 utáni hazai filozófiai élet néhány lényeges folyamatának elemzése, így Lukács György és a hazai nem marxista filozófia vizsgálata.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Anselm: <i>Monologion</i>, MTA Filozófiai Intézet, Budapest, 1991. • <i>Antik szkepticizmus</i>, szerk. Kendeffy Gábor, Atlantisz, Budapest, 1998. • Arendt: <i>Múlt és jövő között. Nyolc gyakorlat a politikai gondolkodás terén</i>, Osiris, Budapest, 1995. • Berkeley: <i>Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről</i>, ford. Fehér Márta, in: <i>Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről és más írások</i>, szerk. Altrichter Ferenc, Gondolat, Budapest, 1985. • Foucault: <i>A tudás archeológiája</i>, Atlantisz, Budapest, 2001. • Hanák Tibor: <i>Az elfelejtett reneszánsz</i>, Göncöl, Budapest, 1993. • <i>Filozófia és teológia a magyar eszmetörténetben</i>, szerk. Fehér M. István, Veres Ildikó, Bíbor, Miskolc, 2003. • Schelling: <i>Az emberi szabadság lényegéről</i>, T-Twins, Budapest, 1992. • Scheler: <i>Az ember helye a kozmoszban</i>, Osiris-Gond, Budapest, 1995. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN002F				

Tantárgy neve: Elméleti filozófia				
Kredit: 4	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: E tantárgy keretében, részben eredeti szövegek alapján, behatóbban elemezzük a kortárs metafizika, nyelvfilozófia, elmefilozófia, ismeretelmélet és tudományfilozófia bizonyos problémáit, pl. a lehetséges világokhoz kapcsolódó metafizikai kérdéseket, a jelentés és referencia problémáját, az elme számítógép modelljét, az intencionalitást, a tudatosságot, a tudományfejlődés-elméleteit és a tudományos realizmus kérdéskörét.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Dennett, Daniel C.: <i>Az intencionalitás filozófiája</i>, Osiris – Gond, Budapest, 1998. • Frege, Gottlob: <i>Logikai vizsgálódások</i>, Osiris, Budapest, 2000. • Forrai Gábor és Szegedi Péter (szerk.): <i>Tudományfilozófia, Szöveggyűjtemény</i>, Áron, Budapest, 1999. • Kuhn, Thomas S.: <i>A tudományos forradalmak szerkezete</i>, Gondolat, Budapest, 1984. • Putnam, Hilary: <i>Reprezentáció és valóság</i>, Osiris – Gond, Budapest, 2000. 				
Tantárgy kódja(i): BTSTBN003F				

Kötelező tárgyak

Tantárgy neve: Információs társadalom				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása:				
<p>A tárgy bemutatja az információs társadalom jellemzőit, megismerteti kiépülésének folyamatával és hatásaival. Felhívja a figyelmet az infokommunikációs eszközök elterjedése által megnyíló lehetőségekre és veszélyekre, elemzi a társadalmi egyenlőtlenségek alakulására gyakorolt hatását. Bepillantást nyújt a hálózatelméletbe és a hálózatelemzési technikákba.</p> <p>Motiválja a hallgatókat a digitális írástudás elsajátítására, fejlesztésére. Erősíti azon készségüket, hogy az infokommunikációs eszközöket ismeretszerzésre, kapcsolatok fenntartására és az emberi életminőséget javító célokra használják.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
Komenczi Bertalan: <i>Információ és társadalom</i> , EKF Líceum Kiadó, Eger, 2002.				
Tantárgy kódja(i):				
BTSBN300K				

Tantárgy neve: Tömegkommunikáció					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: A kurzus a hatáselmélet kérdéseit és tudományos vitáit ismerteti. A hallgatók képessé válnak arra, hogy önálló mediakutatást végezzenek (pl. kultivációs elemzést vagy napirend-megállapító vizsgálatot). Mélyebben ismerteti a tömegkommunikációról alkotott működési modelleket, a nyilvánossággal kapcsolatos szociológiai felfogásokat, valamint a médiatörténet alakulása során a pszichológia reklámtechnikákra gyakorolt hatását, és a mai elképzeléseket a hatékony reklámról. A tanultak kamatoztathatók bármely PR, illetve marketing jellegű tevékenységet is igénylő területen.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerbner, George: <i>A média rejtett üzenete</i>, Budapest, Osiris, 2000. • McQuail, Denis: <i>Tömegkommunikáció</i>, Budapest, Osiris, 2003. • Zsolt Péter: <i>Tömegkommunikációs elméletek</i>, Budapest-Vác, Eu-Synergion, 2004. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN301K</p>					

Tantárgy neve: A politikai kommunikáció és marketing alapjai					
Kredit: 6	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: Az oktatás során a politikai kommunikációt, mint a modern demokrácia szereplői közötti interakció termékét három főszereplő (a politikai rendszer, a média rendszere és a választópolgárok) viszonyában értelmezzük. Az első félévben a hallgatók megismerik a média és a politikai folyamat közötti kapcsolat-rendszert érintő nézeteket, hatásukat a választópolgárokra, valamint a politikai kampányokban alkalmazott marketingstratégiák befolyásoló szerepét. A második félévben a politikusok kommunikációs stílusának és a politika „mediatizációjának” elemzésére kerül sor.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aronson, Elliot: <i>A társas lény</i>, KJK Kerszöv, Budapest, 2001. • Lányi Gusztáv: <i>Politikai pszichológia</i> (szöveggyűjtemény), Balassi Kiadó, Budapest, 1996. • Mazzoleni, Gianpietro: <i>Politikai kommunikáció</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2000. • Németh Erzsébet: <i>Közszereplés</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2000. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTsbn302K, BTsbn400K</p>					

Tantárgy neve: Interkulturális kommunikáció					
Kredit: 2+2	Félév: 1	Heti óraszám: 1+2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X X
<p>Tantárgy leírása: Az előadás célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a kultúra fogalmával, az interkulturális kommunikáció-kutatások történetével és alapfogalmaival. További témakörök: a kultúraközi kommunikáció dimenziói; Hall, Gudykunst, Hofstede, Trompenaars koncepciói; kultúraközi kommunikációs kihívások; kulturális sztereotípiák. A kommunikációs folyamatot befolyásoló tényezők. A kommunikációs folyamat menete. Kultúraközi konfliktusok és ezek kezelésének lehetőségei. A nyelv mint a kultúraközi súrlódások egyik legfontosabb aspektusa. A kulturális kompetencia szintjei és fejlesztési technikái. Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásának kultúrákra ható következményei. Kultúraközi kommunikációs problémák és kihívások a nemzetközi cégek és intézmények magyar valamint nyugat-európai, amerikai illetve egyéb külföldi alkalmazottai, középvezetői között.</p> <p>A szeminárium a társadalmi migráció és mobilitás következményeként előálló interkulturális élethelyzetek esettanulmányokon, szituációs gyakorlatokon és kommunikációs tréning helyzeteken keresztül megvalósított elemzése. A hallgatók készségszinten elsajátítsák az interkulturális élethelyzetek felismerését, az ezekben végbemenő kommunikáció folyamatok elemzését, valamint az esetlegesen adódó szociokulturális konfliktushelyzetek – krízisek – kommunikációjának gyakorlatát.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Béres István – Horányi Özséb szerk.: <i>Társadalmi kommunikáció</i>, Osiris, Budapest, 1999. • Falkné dr. Bánó Klára: <i>Kultúraközi kommunikáció: nemzeti és szervezeti kultúrák, interkulturális menedzsment aspektusok</i>, Püski, Budapest, 2001. • Forgas, J.P.: <i>A társas érintkezés pszichológiája</i>, Gondolat, Budapest, 1989. 155-198. • Hall, E.T. Hall, M.R.: <i>Understanding Cultural Differences</i>, Yarmouth, Maine: Intercultural Press, 1990. • Hall, E.T.: <i>The Hidden Dimension: Cultural dimensions of space, distance, proxemics</i>, Anchor Books, /Doubleday, New York, 1990. • Hidasi Judit: <i>Interkulturális kommunikáció</i>, Scholar Kiadó, Budapest, 2004. december 14. Hidas Judit (szerk): <i>Szavak, jelek, szokások: A nemzetközi kommunikáció kézikönyve</i>, Windsor Kiadó, Budapest, 1997. • Kramsch, C.: <i>Language and Culture</i>. Oxford University Press, Oxford, 1998. • Richmond, Y.: <i>From Da to Yes, Understanding the East Europeans</i>, Intercultural Press, Inc., Yarmouth, Maine, 1995. • Rosengren, Karl Erik: <i>Kommunikáció</i>, Budapest, Typotext, 2004. • Trompenaars, F.: <i>Riding the Waves of Culture</i>, Nicholas Brealey Publishing, London, 1995. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN500K, BTSBN501K</p>					

Tantárgy neve: Vizuális kommunikáció					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	• X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
<p>Tantárgy leírása: A vizuális kommunikáció elméleteinek és módszereinek áttekintése után a szemináriumon a hallgatók gyakorlatot szereznek, reflexív magatartást alakítanak ki az alapvető vizuális közlésformák felismeréséhez, értelmezéséhez és elemzéséhez. A szeminárium fókuszában esettanulmányok állnak, melyek egyfelől a globális vizuális kifejezés, a kultúrák közti kommunikáció működésével foglalkoznak az információs társadalomban, másfelől a szubkultúrák, a lokális szerveződések, az életvilágok, a privát szféra vizuális emlékezetének tanulmányozásához adnak jártasságot.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Horányi Özséb (szerk.): <i>A sokarcú kép</i>, Typotex, Budapest, 2003. • Ivins, William M. Jr: A nyomtatott kép és a vizuális kommunikáció, Enciklopédia, Budapest, 2001. • Kunt Ernő: <i>Fotóantropológia</i>, KVAT – Budapest Galéria, Miskolc – Budapest, 1995. • R. Nagy József (szerk.): <i>Családi album</i>, Miskolci Egyetem, Miskolc, 2000. • Rose, Gillian: <i>Visual methodologies: an introduction to the interpretation of visual materials</i>, Thousand Oaks, London: 2002. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSSBN502K</p>					

Tantárgy neve: A digitális világ antropológiája					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: Az előadás áttekinti az új technikai eszközöknek a civilizáció szerveződésére, az információgazdálkodásra, az egyének, társadalmi csoportok identitására és annak megjelenítésére, s főként a virtuális/hálózati közösségek alakulására, működésére gyakorolt hatását, bemutatja az új média kutatásának elveit és tudományos tapasztalatait, azon módszereket, amelyek segítségével terepnek tekinthetjük a világhálót. A hallgatók esettanulmányokon keresztül kapnak betekintést egy-egy virtuális közösség szerveződésébe, kommunikációjába és mindennapi életébe, a szerepek kialakulásának, hogy feltehető legyen a kérdés: hogyan befolyásolja az egyén mindennapi életét a digitális világ térhódítása, s milyen eszközökkel ragadható meg ez a változás?</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Askew, Kelly –Wilk, Richard R. (szerk.): <i>The Anthropology of Media</i>, Blackwell, Malden, 2002. • Briggs, Asa – Burke, Peter: <i>A média társadalomtörténete</i>, Napvilág, Budapest: 2004. • Ginsburg, Faye D. – Abu-Lughod, Lila – Larkin, Brian: <i>Media Worlds: Anthropology on New Terrain</i>, University of California Press, London – Berkeley, 2002. • Kulcsár Szabó Ernő – Szirák Péter (szerk.): <i>Történelem, kultúra, medialitás</i>, Balassi, Budapest, 2003. • Manovich, Lev: <i>The Language of New Media</i>, MIT Press, Cambridge, Mass., 2001. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN401K</p>					

Tantárgy neve: Kommunikációelmélet				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A tantárgy foglalkozik a kommunikáció fogalmával, a kommunikáció-kutatások történetével. A hallgatók megismerkednek a tárgy alapfogalmaival, a kommunikáció dimenzióival; a kommunikációs folyamatot befolyásoló tényezőkkel és a kommunikációs folyamat menetével. Továbbá tárgyalandó témakörök még: Kommunikációs modellek (pedagógiai, viselkedéstudományi stb.); a jel és a jelrendszer a kommunikációban; az emberi kommunikáció formái, akadályai és struktúrái; a beszéd; a verbális és non-verbális kommunikáció.				
Kötelező olvasmányok: • Róka Jolán, <i>Kommunikációtan: Fejezetek a kommunikáció elméletéből és gyakorlatából.</i> Századvég, Budapest, 2002.				
Tantárgy kódja(i): BTSBN304K				

Tantárgy neve: Kommunikációs tréning				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 3	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A szeminárium betekintést nyújt a hallgatók számára az emberek csoportjainak tagjai közötti kommunikáció sajátosságaiba, az egyén csoportbeli szerepeibe. Megismertet a kulcsképessegek, az önismeret fejlesztésének lehetőségeivel, a személyközi kommunikációval, az én-kép és más-kép, a másság fogalmával. Bevezeti a hallgatókat a meggyőző kommunikáció és a nyilvános szereplés technikáiba (benyomáskeltés, testbeszéd, lámpaláz kezelése, racionális és emocionális aspektusok, ellenvetésekre való válasz).				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Aronson, Elliot: <i>A társas lény</i>, KJK Kerszöv, Budapest, 2001. • Buda Béla: <i>A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei</i>. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1988. • Fischer Sándor: <i>Retorika</i>, Kossuth Kiadó, Budapest, 1981. • Forgács József: <i>A társas érintkezés pszichológiája</i>, Gondolat, Budapest, 1993. • Pease, Allan: <i>Testbeszéd</i>, Park Kiadó, Budapest, 1992. • Szabó K.: <i>Kommunikáció felsőfokon</i>. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 2002. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN402K				

Tantárgy neve: Nyelv és társadalom					
Csak a 2006 ill. 2007. őszében belépő évfolyamok számára!					
Kredit: 3+2	Félév: 1	Heti óraszám: 1+2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
					X X
Tantárgy leírása: Az órákon a nyelv, mint társadalmi jelenség, a nyelv és a társadalom közötti kapcsolatok, az anyanyelv és az idegen nyelvek elsajátításának szociológiai feltételei, a társadalom nyelvhasználatának szociológiai rétegződése, regionális dialektusok, társadalmi dialektusok, a nyelvi rétegek normatív szabályozása és a nyelvi rétegek presztizise (irodalmi nyelv, köznyelv, pidgin és kreol nyelvek), a nyelvi hátrányos helyzet, a szociolingvisztika mérési lehetőségei (megfigyelés, teszt, interjú), ill. ezek előnyei és hátrányai kerülnek részletes ismertetésre. A hallgatók gyakorlati feladata a kurzus során különböző – nyelvvel kapcsolatos – szociometriai felmérések elvégzése és kiértékelése					
Kötelező olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • Kiss Jenő: <i>Társadalom és nyelvhasználat. Szociolingvisztikai alapfogalmak</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995. • Simigné Fenyő Sarolta: <i>Bevezetés az alkalmazott nyelvészetbe</i>, Miskolc Egyetem BTK, Miskolc, 2003. • Szerdahelyi István: <i>Alkalmazott nyelvészeti alapfogalmak I.</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1990. • Trudgill, P.: <i>Bevezetés a nyelv és társadalom tanulmányozásába</i>, JGYTF Kiadó, Szeged, 1997. • Wardhaugh, R.: <i>Szociolingvisztika</i>, Osiris, Budapest, 1995. 					
Tantárgy kódja(i): BTSBN201K, BTSBN202K					

Tantárgy neve: Pragmatika				
Csak a 2006 ill. 2007. őszében belépő évfolyamok számára!				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: A tantárgy keretében megismertetjük a hallgatókat pragmatika kialakulásával, alapvető kérdéseivel, a nyelvtudomány pragmatikai fordulatával és annak következményeivel. Betekintést nyernek azon problémák körébe, amelyeket a pragmatika jelentős képviselői (Austin, Searle, Grice, Habermas, Labov stb.) tárgyalnak műveikben, megismerik ezáltal a pragmatika alapfogalmait és kategóriáit. Főbb témakörök: Austin és a pragmatika születése. Szemantika és pragmatika. A pragmatika tárgya. Pragmatika és kommunikáció. Nyelvi kompetencia, kommunikatív kompetencia. Különböző pragmatikai elméletek. Searle és a beszédaktus-elmélet. A beszédaktusok osztályozása és általános jellemzői. Indirekt beszédaktusok. Társalgási implikatívák. Grice és a társalgás logikája. Konverzációs maximák. A diskurzusok elemzése. Konverzációs stratégiák.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Austin, J. L: <i>Tetten ért szavak</i>, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990. • Pléh Csaba – Síklaki István – Terestyéni Tamás (szerk.): <i>Nyelv, kommunikáció, cselekvés</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 1997. • Pléh Csaba – Terestyéni Tamás (szerk.): <i>Beszédaktus, kommunikáció, interakció</i>, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1979. • Radics Katalin – László János (szerk.): <i>Dialógus és interakció</i>, MRT Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1980. • Tóth Szergej – Vass László: „Társalgási szabályok, szituációk, kontextusok“, in: Annus Gábor – Lengyel Zsolt – Tóth Szergej – Vass László: <i>Beszédről – nyelvről tanárjelölteknek</i>. Szeged, 1993. 105-122. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN203K				

Tantárgy neve: A kommunikáció hermeneutikája				
Csak a 2008 ősztől belépő évfolyamok számára!				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása:				
<p>A kommunikáció hermeneutikája a beszéd közösségalkító szerepeit törekszik feltárni. A retorika, filozófia, szofisztika viszonyát illető viták az antikvitásban (Platón, Arisztotelész, Cicero, Quintilianus, Augustinus) megelevenedtek és új dimenziókra tettek szert a huszadik században. A kérdések újratárgyalására ösztönzően hatott a retorika belső alakulása (Richards, Perelman, Olbrechts-Tyteca), a filozófiai érdeklődés megváltozása (Heidegger, Austin, Gadamer, Habermas, Derrida), az információ-technológiákban tapasztalható változások következményeivel számot vető reflexió (Castells, Nyíri, Fehér M.). Az új vizsgálódások retorika, filozófia, ideológiakritika, hermeneutika, gyakorlati filozófia, strukturalizmus, dekonstrukció, poétika, logika viszonyára összpontosítanak. A beszéd, a tudás, a tudományosság, az emberi érintkezés, a nyilvánosság, a közösségi-társadalmi mozgástér új jelentései, értelmei nyílnak meg.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ágoston, Szent é. n. <i>A keresztény tanításról</i>. Városi István fordításának felhasználásával ford., előszó, jegyz. Böröczki Tamás. Budapest: Paulus Hungarus – Kairosz Kiadó. (Catena Fordítások 1., sorozatszerk. Heidl György, Somos Róbert) 2. Arisztotelész 1982 <i>Rétorika</i>. Ford., jegyz., utószó Adamik Tamás. Budapest: Gondolat. 3. Derrida, Jacques 1997 „A fehér mitológia. A metafora a filozófiai szövegben”. Ford. Boros János, Csordás Gábor, Orbán Jolán. Thomka Beáta (sorozatszerk.) <i>Az irodalom elméletei V</i>. Pécs: Jelenkor, 5-102. old. 4. Fehér M. István 2005 „Szóbeliség, írásbeliség, hagyomány. A kommunikáció filozófiája és a hermeneutika”. <i>Pro Philosophia Füzetek</i> 41. sz. 3-56. old. 5. Fehér M. István 2003 „Filozófia, retorika, hermeneutika”. <i>Világosság</i> 44. évf. (2003) 11-12. sz. 19-32. old. 6. Gadamer, Hans-Georg 2003b „Retorika és hermeneutika”. Ford. Török Tamás. <i>Vulgo</i> 4. évf. (2003) 1. sz. 66-77. old. 7. Gadamer, Hans-Georg 2003 <i>Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja</i>. 2. javított kiadás. Bonyhai Gábor fordítását átnézte és felfrissítette Fehér M. István. Budapest: Osiris (Sapientia humana, sorozatszerk. Boros Gábor, Gyurgyák János). Benne „Első rész / I. / 1. A humanista hagyomány jelentősége a szellemtudományok számára” 33-74. old., „Harmadik rész: A hermeneutika ontológiai fordulata a nyelv vezérfonalát követve” 425-540. old. 8. Gadamer, Hans-Georg 1990b „Retorika, hermeneutika és ideológiakritika. Metakritikai fejtegetések az 'Igazság és módszer'-hez”. Bacsó Béla (vál.) <i>Filozófiai hermeneutika</i>. Budapest: Filozófiaoktatók Továbbképző és Információs Központja (A Filozófiai Figyelő Kiskönyvtára 4., szerk. Munkácsy Gyula), 171-188. old. 9. Grondin, Jean 2000 „Útban a retorika felé. A Platóntól Ágostonhoz vezető lépés az <i>Igazság és módszerben</i>”. Ford. Cseke Ákos. <i>Vulgo</i> 2. évf. (2000) 3-4-5. sz. 62-70. old. 10. Habermas, Jürgen 1999 <i>A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Vizsgálódások a polgári társadalom egy kategóriájával kapcsolatban</i>. Ford. Endreffy Zoltán, Glavina Zsuzsa, utószó Felkai Gábor. Budapest: Osiris (Osiris könyvtár - szociológia, sorozatszerk. Wessely Anna, Csontos László) 11. Ioannes Saresberiensis (Salisburyi János) 2003 <i>Metalogicon</i>. Ford., bev., jegyz. 				

- Adamik Tamás. Budapest: Szent István Társulat (Középkori keresztény írók 4, sorozatszerk. Sarbak Gábor).
12. Platón 1994 *A lakoma. Phaidrosz*. Telegdi Zsigmond és Kövendi Dénes fordítását felhasználva ford., szerk., jegyz. Steiger Kornél. Budapest: Ikon Kiadó. (Matúra bölcselet 3, sorozatszerk. Steiger Kornél.)
13. Platón 1998 *Gorgiasz*. Ford. Horváth Judit, jegyz., utószó Steiger Kornél. Budapest: Atlantisz. (A kútnál - Platón összes művei kommentárokkal)
14. Quintilianus, Marcus Fabius 2008 *Szónoklattan*. Bev., szerk. Adamik Tamás, ford. Adamik Tamás, Csehy Zoltán, Gonda Attila, Kopeczky Rita, Krupp József, Polgár Anikó, Simon L. Zoltán, Tordai Éva. Pozsony: Kalligram.
15. Ricoeur, Paul 2006 *Az élő metafora*. Ford. Földes Györgyi. Budapest: Osiris. [A 8. tanulmányt más fordításban ld. korábban „Metafora és filozófiai megnyilatkozás”. Ford. Jeney Éva. Ricoeur, Paul 1999 *Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*. Vál., szerk., utószó Szagedy-Maszák Mihály. Budapest: Osiris Kiadó (Osiris könyvtár – Irodalomelmélet), 163-254. old. A részlet szerzőtől hitelesített rövidített változatának korábbi fordítása: „Metafora és filozófia-diskurzus”. Ford. Gyimesi Tímea. Bacsó Béla (összeáll., szerk., utószó) é. n. *Szöveg és interpretáció*. Budapest: Cserépfalvi, 65-96. old.]
16. Ricoeur, Paul 2003 „Retorika, poétika, hermeneutika”. Ford. Radvánszky Anikó. *Vulgo* 4. évf. (2003) 1. sz. 78-87. old.

Ajánlott magyar nyelvű szakirodalom:

- Adamik Tamás – A[damikné] Jászó Anna – Aczél Petra 2005 *Retorika*. Budapest: Osiris Kiadó (Osiris tankönyvek).
- Ágoston, Szent é. n. *A keresztény tanításról*. Városi István fordításának felhasználásával ford., előszó, jegyz. Böröczki Tamás. Budapest: Paulus Hungarus – Kairosz Kiadó. (Catena Fordítások 1., sorozatszerk. Heidl György, Somos Róbert)
- Apel, Karl-Otto 1990 „A ’hermeneutika’ filozófiai radikalizálása Heideggernél és a nyelv ’értelemkritériumának’ kérdése”. Bacsó Béla (vál.) *Filozófiai hermeneutika*. Budapest: Filozófiaoktatók Továbbképző és Információs Központja (A Filozófiai Figyelő Kiskönyvtára 4., szerk. Munkácsy Gyula), 189-245. old.
- Austin, John L. 1990 *Tetten ért szavak. A Harvard Egyetemen 1955-ben tartott William James előadások*. Sajtó alá rendezte J. O. Urmson. Ford. Pléh Csaba. Budapest: Akadémiai Kiadó (Hermész Könyvek, sorozatszerk. E. Bártfai László).
- Bacsó Béla 2003 „Retorika mint hermeneutika. Heidegger Arisztotelész-olvasatához”. *Világosság* 44. évf. (2003) 11-12. sz. 185-192. old.
- Barthes, Roland 1997 „A régi retorika. Emlékeztető”. Ford. Szigeti Csaba. Thomka Beáta (sorozatszerk.) *Az irodalom elméletei III*. Pécs: Jelenkor, 69-178. old.
- Bernasconi, Robert 1991 „Kettős látás: destrukció és dekonstrukció”. Ford. Szűcs Tamás. *Literatura* 1991/4. sz. 424-442. old.
- Cicero, Marcus Tullius 1974 *Válogatott művei*. Vál., utószó Havas László. Budapest: Európa Könyvkiadó.
- Cornificius 1987 *A. C. Herenniusnak ajánlott rétorika latinul és magyarul*. Ford., bev., jegyz. Adamik Tamás. Budapest: Akadémiai Kiadó (Görög és latin írók Scriptorum graeci et latini 18.).
- Danto Arthur C. é. n. „Metafora, kifejezés és stílus”. Ford. Sajó Sándor. Bacsó Béla (összeáll., szerk., utószó) *Szöveg és interpretáció*. Budapest: Cserépfalvi, 129-167. old.
- de Man, Paul 1996 „A temporalitás retorikája”. Ford. Beck András. Thomka Beáta (sorozatszerk.) *Az irodalom elméletei I*. Pécs: Jelenkor Kiadó – Janus Pannonius

Tudományegyetem, 5-60. old.

- de Man, Paul é. n. „Szemiológia és retorika”. Ford. Orsós László Jakab. Bacsó Béla (összeáll., szerk., utószó) *Szöveg és interpretáció*. Budapest: Cserépfalvi, 115-127. old.
- De Man, Paul 1994 „A trópusok retorikája (Nietzsche)”. Ford. Vástyán Rita. *Helikon* 40. évf. (1994) 1-2. sz. 36-47. old.
- Derrida, Jacques 1994 „A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában”. Ford. Gyimesi Tímea. *Helikon* 40. évf. (1994) 1-2. sz. 21-35. old.
- Fehér M. István 2004 „Szó és jel. A strukturalista-szemiotikai nyelvfelfogás hermeneutikai nézőpontból”. Fehér M. István – Kulcsár Szabó Ernő (szerk.) *Hermeneutika, esztétika, irodalomelmélet*. Budapest: Osiris Kiadó (Osiris könyvtár, irodalomelmélet), 54-81. old. [Folyóirat-megjelenés *Világosság* 42. évf. (2001) 4-5. sz., 110-124. old. Vö. még Kelemen János 2001: „Nyelvfilozófia, szemiotika, hermeneutika. A nyelvfilozófia három értelme”. *Világosság* 42. évf. 2-3. sz., 5-15. old.]
- Fehér, M. István 2003c „Hermeneutika, etika, nyelvfilozófia”. *Világosság* 44. évf. (2003) 5-6. sz. 73-81. old.
- Fehér M. István 2003b „A megismerés hermeneutikai felfogása”. Farkas Katalin – Orthmayer Imre (szerk.) *Bölcselet és analízis*. ELTE Eötvös Kiadó: Budapest, 142-164. old.
- Fehér M. István 2001 „Szó, beszélgetés, dolog. A gadameri hermeneutika nyelvfelfogása”. Uő. *Hermeneutikai tanulmányok I*. Budapest: L’Harmattan (A filozófia útjai, sorozatszerk. Fehér M. István), 99-122. old. (Folyóirat-megjelenés *Vulgo* 2. évf. (2000) 3-4-5. sz. 101-113. old.)
- Fish, Stanley 1997 „Bizonyítás vagy meggyőzés: a kritikai tevékenység két modellje”. Ford. Beck András. Thomka Beáta (sorozatszerk.) *Az irodalom elméletei III*. Pécs: Jelenkor, 5-26. old.
- Frank, Manfred 1991 „A nyelv uralhatóságának határai – A beszélgetés mint a neostrukturalizmus és a hermeneutika különbségének színtere”. Ford. Kulcsár Szabó Ernő. *Literatura* 1991/4. sz. 347-379. old.
- Frejdenberg, Olga 1994 „Metafora”. Ford. Horváth Márta. Kovács Árpás – V. Gilbert Edit (szerk.) *Kultúra, szöveg, narráció. Orosz elméletírók tanulmányai. In Honorem Jurij Lotman*. Pécs: Janus Pannonius Egyetemi Kiadó (JPTE Irodalomtudományi Füzetek), 211-249. old.
- Gadamer, Hans-Georg 1997 „A kép és a szó művészete”. Ford. Hegyessy Mária. Bacsó Béla (szerk., előszó) *Kép, fenomén, valóság*. Budapest: Kijárat Kiadó, 274-284. old.
- Gadamer, Hans-Georg 1996 „Az európai szellemtudományok jövője”. Ford. Nagy Attila. *Pro Philosophia Füzetek* 1. köteg
- Gadamer, Hans-Georg 1995b „Filozófia és irodalom”. Ford. Poprády Judit. Bacsó Béla (vál., előszó) *Az esztétika vége – vagy se vége, se hossza? A modern esztétikai gondolkodás paradigmái*. Budapest: IKON Kiadó – ELTE Esztétikai Tanszék, 41-62. old.
- Gadamer, Hans-Georg 1995 „A tudomány ténye”. Ford. Nagy Attila. *Pro Philosophia Füzetek* 1995/2-3. köteg 203-213. old.
- Gadamer, Hans-Georg é. n. „Szöveg és interpretáció”. Ford. Hévízi Ottó. Bacsó Béla (összeáll., szerk., utószó) *Szöveg és interpretáció*. Budapest: Cserépfalvi, 17-41. old.
- Gadamer, Hans-Georg 1991b „A nyelvek sokfélesége és a világ megértése”. Ford. Egyedi András. *Athenaeum* 1. köt. 1. füzet (Bacsó Béla (szerk.) *Mi az esztétika?* – tematikus szám), 3-14. old.

- Gadamer, Hans-Georg 1991 „Destrukció és dekonstrukció”. Ford. Bonyhai Gábor. *Literatura* 1991/4. sz. 336-346. old. Vö. Bernasconi, Robert 1991.
- Gadamer, Hans-Georg 1990a „Hermeneutika [szócikk a *Historisches Wörterbuch der Philosophie* számára, 1974]”. Bacsó Béla (vál.) *Filozófiai hermeneutika*. Budapest: Filozófiaoktatók Továbbképző és Információs Központja (A Filozófiai Figyelő Kiskönyvtára 4., szerk. Munkácsy Gyula), 11-28. old.
- Gadamer, Hans-Georg 1986 „A nyelv generatív és teremtő ereje”. Ford. Bonyhai Gábor. *Helikon* 32. évf. (1986) 1-2. sz. 10-15. old.
- Gadamer, Hans-Georg 1981 „A hermeneutikai probléma univerzalitása”. Ford. Bacsó Béla. *Helikon* 27. évf. (1981) 2-3. sz. 274-278. old.
- Grassi, Ernesto 1992 „A humanista tradíció: a ’res’ és a ’verba’ egysége”. Ford. Székely László. *Athenaeum* I. köt. 2. füzet (Bacsó Béla – Boella, Laura – Somlyó Bálint (szerk.) *Olasz filozófiai hermeneutika – tematikus szám*), 53-95. old.
- Grondin, Jean 2002 *Bevezetés a filozófiai hermeneutikába*. Ford. Nyírő Miklós. Budapest: Osiris (Osiris tankönyvek).
- Grondin, Jean 1993 „A hermeneutika igazságfogalom kibontakozása”. Ford. Mezei György Iván. *Athenaeum* 2. köt. 1. füzet (Bacsó Béla - Jamme, Christoph (szerk.) *Fenomenológia és/vagy egzisztenciafilozófia – tematikus szám*), 221-232. old.
- Habermas, Jürgen 2001 „Mi az egyetemes pragmatika?” A rövidített szöveget ford. Pléh Csaba. Pléh Csaba – Síklaki István – Terestyéni Tamás (szerk.) *Nyelv – kommunikáció – cselekvés*. Budapest. Osiris (Osiris tankönyvek), 228-259. old.
- Habermas, Jürgen 1995 „Filozófia és tudomány mint irodalom?” Ford. Hegyessy Mária. Bacsó Béla (vál., előszó) *Az esztétika vége – vagy se vége, se hossza? A modern esztétikai gondolkodás paradigmái*. Budapest: IKON Kiadó – ELTE Esztétikai Tanszék, 341-363. old.
- Habermas, Jürgen 1994 *A társadalomtudományok logikája. (Szakirodalmi áttekintés)*. Ford. Adamik Lajos, Bacsó Béla, Vajda Mihály és mások. Budapest: Atlantisz (Mesteriskola). Benne „III. Az értelemmegértés problémája az empirikus-analitikus cselekvéstudományokban: A fenomenológiai megközelítés. A lingvisztikai megközelítés. A hermeneutikai megközelítés” 133-242. old.
- Habermas, Jürgen 1990 „A szellemtudományok önreflexiója. A történettudományi értelemkritika”. Bacsó Béla (vál.) *Filozófiai hermeneutika*. Budapest: Filozófiaoktatók Továbbképző és Információs Központja (A Filozófiai Figyelő Kiskönyvtára 4., szerk. Munkácsy Gyula), 147-169. old.
- Habermas, Jürgen 1981 „A hermeneutika univerzalitás igénye”. Ford. Bacsó Béla. *Helikon* 27. évf. (1981) 2-3. sz. 278-290. old.
- Heidegger, Martin 2007 *Lét és idő*. 2. jav. kiad. Ford. Vajda Mihály és mások. Budapest: Osiris (Sapientia humana – Martin Heidegger művei, sorozatszerk. Pongrácz Tibor)
- Humboldt, Wilhelm von 1985 „Az emberi nyelvek szerkezetének különbözőségéről és ennek az emberi nem szellemi fejlődésére gyakorolt hatásáról”. Uő. *Válogatott írásai*. Ford. Rajnai László, jegyz., utószó Telegdi Zsigmond. Budapest: Európa Könyvkiadó.
- Husserl, Edmund 2002 „Logikai vizsgálódások. I. Kifejezés és jelentés”. Ford. Seregi Tamás, Simon Attila, Ullmann Tamás. *passim Filozófiai Folyóirat* 4. évf. (2002) 1. sz. 1-69. old.
- Jakobson, Roman 1977 „A nyelv két aspektusa és az afáziás zavarok két típusa [1955]”. Ford. Rohonci Katalin. *Helikon* 23. évf. (1977) 1. sz. 129-134. old.
- Jamme, Christoph 1993 „A hermeneutika megalapozása a korai Heideggernél”. Ford. Mezei György Iván. *Athenaeum* 2. köt. 1. füzet (Bacsó Béla - Jamme, Christoph

- (szerk.) *Fenomenológia és/vagy egzisztenciafilozófia* – tematikus szám), 199-220. old.
- Kibédi Varga Áron 2003 „Képzőművészet és retorika: történeti kép, monokromia, ready-made”. Uő. A jelen. Irodalom és művészet a századfordulón. Pozsony: Kalligram, 156-165. old.
 - Kibédi Varga Áron 1998 „Retorika és strukturalizmus”. Uő. *Szavak, világok*. Pécs: Jelenkor, 48-60. old.
 - Kibédi Varga Áron 1983 „Retorika, poétika, műfajok. Gyöngyösi István költői világa”. Irodalomtörténet 65. évf. 15. Új folyam (1983) 3. sz. 545-591. old.
 - Lorenz, Chris 2000 „Lehetnek-e igazak a történetek? Narrativizmus, pozitivizmus és a 'metaforikus fordulat'”. Kiss Gábor Zoltán. Thomka Beáta (szerk., vál.) *Narratívák 4. A történelem poétikája*. Budapest: Kijárat Kiadó, 121-146. old.
 - Lotman, Jurij M. 2001 *Kultúra és robbanás*. Ford. Szűcs Teri. Budapest: Pannonica Kiadó.
 - Lotman, Jurij 1999 „A retorika”. Ford. Nagy István. *Helikon* 65. évf. (1999) 1-2. sz. 90-108. old.
 - Lotman, Jurij M. 1994 „A kommunikáció kétféle modellje a kultúra rendszerében”. Ford. Klujber Anita. Kovács Árpás – V. Gilbert Edit (szerk.) *Kultúra, szöveg, narráció. Orosz elméletírók tanulmányai. In Honorem Jurij Lotman*. Pécs: Janus Pannonius Egyetemi Kiadó (JPTE Irodalomtudományi Füzetek), 16-43. old.
 - Nietzsche, Friedrich 1997 „Retorika”. Ford. Farkas Zsolt. Thomka Beáta (sorozatszerk.) *Az irodalom elméletei IV*. Pécs: Jelenkor, 5-49. old.
 - Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.) 1998 *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Budapest: Áron Kiadó.
 - Nyíri Kristóf 2002 „Poszt-literalitás mint a XX. század filozófiájának forrása”. Schmal Dániel (szerk.) *Descartes, Kant, Husserl, Heidegger. Tanítványok írásai Munkácsy Gyula tiszteletére*. Budapest: Atlantisz, 195-215. old.
 - Nyíri Kristóf 2000 „A 21. század filozófiája felé”. Nyíri Kristóf (szerk.) *Filozófia az ezredfordulón*. Budapest. Áron Kiadó, 387-405. old. (Folyóirat-megjelenés *Világosság* 41. évf. (2000) 5. sz. 77-85. old.)
 - Nyíri Kristóf 1996 „Bölcsészettudományok az írásbeliség után”. *Világosság* 37. évf. (1996) 6. sz. 3-16. old.
 - Nyíri Kristóf 1995 „Hálózat és tudás”. Sándor I. (szerk.) *A századvég szellemi körképe*. Pécs: Jelenkor Kiadó, 117-135. old.
 - Nyíri Kristóf 1994 *A hagyomány filozófiája*. Budapest. T-Twins Kiadó – Lukács Archívum (Alternatívák).
 - Olay Csaba 2003 „A filozófiai hermeneutika retorikai dimenziója”. *Világosság* 44. évf. (2003) 11-12. sz. 193-199. old.
 - Richards, Ivor Armstrong 1977 „A metafora [1936]”. Ford. Rácz Judit. *Helikon* 23. évf. (1977) 1. sz. 120-128. old.
 - Ricoeur, Paul 2000 „Történelem és retorika”, „Magyarázat és megértés. A szöveg-, cselekvés- és történetelmélet közti néhány jelentős összefüggésről”. Ford. Asztalos Éva, Somlyó Bálint, és Huszanagics Melinda. Thomka Beáta (szerk., vál.) *Narratívák 4. A történelem poétikája*. Budapest: Kijárat Kiadó, 11-24., 185-201. old.
 - Rorty, Richard 1991 „Dekonstrukció és megkerülés”. Ford. Beck András. *Literatura* 1991/4. sz. 443-465. old.
 - Rorty, Richard 1986 „A filozófiatörténetírás négy fajtája”. Ford. Fehér M. István. *Magyar Filozófiai Szemle* 30. évf. (1986) 3-4. sz. 495-519. old.
 - Rorty, Richard 1985 „A filozófia ma Amerikában”. Ford. Fehér M. István. *Magyar Filozófiai Szemle* 29. évf. (1985) 3-4. sz. 583-599. old.

- Rösen, Jörn 1999 „A történelem retorikája”. Ford. V. Horváth Károly. Thomka Beáta (szerk., vál.) *Narratívák 3. A kultúra narratívái*. Budapest: Kijarat Kiadó, 39-50. old.

Ajánlott idegen nyelvű olvasmányok:

- Dyck, Joachimn - Jens, Walter - Ueding, Gert (hrsg) 1999 *Rhetorik und Philosophie*. Tübingen: Niemeyer.
- Eden, Kathy 1997 *Hermeneutics and the Rhetorical Tradition: Chapters in the Ancient Legacy and Its Humanist Reception*. New Haven: Yale University Press.
- Heidegger, Martin 2002 *Grundbegriffe der aristotelischen Philosophie*. (Sommersemester 1924). Hrsg. Mark Michalski. Frankfurt a. M.: Klostermann (Gesamtausgabe, II. Abt. Bd. 18.).
- IJsseling, Samuel 1976 [1975] *Rhetoric and Philosophy in Conflict: An Historical Survey*. Trans. Paul Dunphy. The Hague: Martinus Nijhoff.
- Jost, Walter – Hyde, Michael J. (Eds.) 1997 *Rhetoric and Hermeneutics in Our Times. A Reader*. New Haven: Yale University Press.
- Jost, Walter – Olmsted, Wendy (Eds.) 2000 *Rhetorical Invention and Religious Inquiry. New Perspectives*. New Haven: Yale University Press.
- Kennedy, George Alexander 1999 *Classical Rhetoric and Its Christian and Secular Tradition from Ancient to Modern Times*. 2nd rev., enl. ed. Chapel Hill - London: University of North Carolina Press.
- Ogden, Charles Kay - Richards, Ivor Armstrong 1989 [1923] *The Meaning of Meaning: A Study of the Influence of Language upon Thought and of the Science of Symbolism*. With a new introduction by Umberto Eco. Orlando, Florida: Harcourt. <ISBN: 9780156584463>
- Perelman, Chaim 2003 „First philosophies and regressive philosophy”. *Philosophy and Rhetoric* Vol. 36 no. 3, pp. 189-206.
- Perelman, Chaim - Olbrechts-Tyteca, Lucie 1969 [1959] *The new rhetoric: A treatise on argumentation*. Trans. J. Wilkinson, P. Weaver. Notre Dame: University of Notre Dame Press.
- Richards, Ivor Armstrong 1936 *The Philosophy of Rhetoric*. New York – London: Oxford University Press.

Tantárgy kódja(i):

BTSBN204K

Tantárgy neve: Önismeret és együttműködés				
Csak a 2008 ősztől belépő évfolyamok számára!				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			• X •	• X
Tantárgy leírása:				
<p>A szeminárium olyan alapvető, emberi kvalitásoknak a hallgatók általi felismerését és elsajátítását célozza, amelyek általánosan kívánatosak és kamatoztathatók mind az egyetemi pályafutásuk, mind pedig jövőbeni szakmai és magánéletük során. A tantárgy nem titkolt szándéka, hogy felébressze a hallgatóságban az önmaguk és mások iránti felelős, sikerorientált, pozitív viszony kiépítésének és képességét, fokozott érdekeltséget keltsen bennük saját és közvetlen környezetük életminőségének javítása iránt, aktivizálja őket a jövő kezdeményező befolyásolása irányában.</p> <p>A kurzus a résztvevők számára közérthető és közvetlenül alkalmazható, konkrét technikák bevezetésével, párhuzamosan törekszik az önismeret és az emberi kapcsolatok alapjainak tudatosítására, az önmagunkkal és a másokkal való együttműködési készség fejlesztése céljából. Ezt hivatott elősegíteni – többek közt – egy személyiségteszt, mely a személyiségtípusokkal való megismerkedés keretében lehetőséget teremt egy megértő, elfogadó, illetve aktivizált, újratervezett személyiség kiépítésére, a személyiségjegyek és attitűdbeli jellemzők alapján kialakítandó cselekvési stratégia felvázolására. Hangsúlyozzuk a személyes álmok megfogalmazásának, illetve kibontakoztatásának jelentőségét, a motiváció és az önbecsülés rejtett forrásait, a célállításhoz és a prioritások kialakításához szükséges gyakorlatát.</p> <p>Vizsgáljuk ugyanakkor az ön- és a saját jövőkép fényében megvilágított személyes szokásokat és hozzáállásbeli jellemzőket, ahogyan az egyéb hátráltató tényezőkkel (pl. önvisszautasítás, stressz, aggodás, kudarc, félelem, magány, stb.) való szembenézésnek, a tudatos változtatásnak a nehézségeit és lehetőségeit is. Erre építve vázoljuk fel azután a személyes kapcsolatok jelentőségét, fő építőelemeiket, a bennük rejlő fejlődési lehetőségeket (pl. bizalom, önzetlenség, szolgálat és vezetés), kiemeljük egyúttal árnyoldalaikat is (pl. visszautasítás, manipulációs csapdák, stb.), hogy azután áttekintsük a konfliktusmegoldás és az önérvényesítés technikáit, a csapatközpontú gondolkodás főbb jegyeit.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Bruce Garrabrandt: <i>A vágy és álmaink hatalma</i>. Network TwentyOne Kft. 2007 • Florence Littauer: <i>Személyiségünk rejtett tartalékai</i>. Network TwentyOne Kft. 1995. • John Fuhrman: <i>Mondj nemet, alig várom! Személyiségfejlesztő technikák</i>. Network TwentyOne Kft. 2007. • Jim Dornan: <i>A SIKER tízparancsolata</i>. Network TwentyOne Kft. 1996, 2000. • John C. Maxwell: <i>Etika 101 – amit mindenkinek tudnia kell</i>. Bagolyvár Könyvkiadó, 2005. • John C. Maxwell: <i>Kapcsolatok 101 – amit mindenkinek tudnia kell</i>. Bagolyvár Könyvkiadó, 2005. • John C. Maxwell: <i>A csapatjátékos 17 nélkülözhetetlen tulajdonsága</i>. Bagolyvár Könyvkiadó, 2005. 				
Tantárgy kódja(i): BTSSBN205K				

Tantárgy neve: Diskurzuselemzés					
Kredit: 3	Félévek száma: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: A tantárgy keretében megismertetjük a hallgatókat a diskurzuselemzés kialakulásának történeti háttérével, legfontosabb fogalmaival, illetőleg kutatási területeinek (beszédaktus-elmélet, interakcionális szociolingvisztika, pragmatika, társalgáselemzés stb.) alapvető elméleti és módszertani kérdéseivel. A beszélt nyelv különböző műfajainak az elemzése során foglalkozunk a diskurzusok szegmentálásának problematikájával, a beszélőváltás lehetséges típusainak az elemzésével, valamint a különböző hibajavítási stratégiákkal. A diskurzuselemzés elméleti kérdései mellett a szemináriumi foglalkozások egyik központi témája a mindennapi életben, illetve az intézményes keretek között folytatott diskurzus szabályainak vizsgálata.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Albertné Herbszt Mária: „A társalgás néhány jellemzője és szabálya”, in: <i>Szemiotikai szövegtan 5. Szövegtani kutatás: témák, eredmények, feladatok</i>, szerk. Petőfi S. János – Békési Imre – Vass László, JGYTF Kiadó, Szeged, 1992. 9-18. • Anne Reboul – Jacques Moeschler: <i>A társalgás cselei</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 2000. • Pléh Csaba – Síklaki István – Terestyéni Tamás (szerk.): <i>Nyelv, kommunikáció, cselekvés</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 1997. • Radics Katalin – László János (szerk.): <i>Dialógus és interakció</i>, MRT Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1980. • Tóth Szergej – Vass László: „Társalgási szabályok, szituációk, kontextusok”, in: Annus Gábor – Lengyel Zsolt – Tóth Szergej – Vass László: <i>Beszédről – nyelvről tanárjelölteknek</i>. Szeged, 1993. 105-122. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN403K</p>					

Választható tárgyak

Tantárgy neve: Kommunikáció és prezentáció technikái				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A tantárgy segít a hallgatóknak abban, hogy elsajátítsák a hatékony szóbeli és írásbeli kommunikációhoz szükséges ismereteket, megismerkedjenek a prezentációval szemben támasztott követelményekkel, a kommunikáció zavaaraival, a metainformációs struktúrák szerepével, és az információs technológia eszközeinek használatával.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Buda Béla: <i>A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei</i>. Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1988. • Deák Csaba: <i>Kommunikáció és prezentáció</i>. Miskolc, Miskolci Egyetem Kiadó, 2002. • Lévai Béla (szerk.): <i>Alapinformáció és metainformáció</i>, Debreceni Egyetem, Debrecen, Szlavisztikai Intézet, 2004. 				
Tantárgy kódja(i): BTSSBN008K				

Tantárgy neve: Kreatív írás				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A hallgató a gyakorlatban szembesül a strukturális, narratológiai, stilisztikai problémákkal, megismerkedik gyakorlatban is a műfajokkal. Feladat a félévben egy tárcanovella, egy novella, egy glossza, egy dialogus és egy regényszínopszis elkészítése.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Braine, John: <i>Hogyan írjunk regényt?</i> Európa, Budapest, 1987. • Milan Kundera: <i>A regény művészete.</i> Európa, Budapest, 1992. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN007K				

Tantárgy neve: Nyelvpolitika, nyelvi jogok és a nyelvoktatás				
Kredit: 2	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A tantárgy keretében tartott egyik előadás a nyelvpolitika és a nyelvi jogok, az állam, a nemzet, a nemzetiség, az etnikum, a többségi és kisebbségi nyelvek, a nyelvi globalizáció, a nyelvi konfliktusok, a nyelvi diszkrimináció, valamint a nyelvoktatásnak mint a nyelvpolitika tükröződésének kérdésterületeivel foglalkozik. A hallgatók különböző európai nyelvpolitikai modelleket, a státus és a korpusztervezés példáit, továbbá jogi dokumentumokat ismernek meg. A másik előadás megismerteti a hallgatókat a viselkedéskultúra történetével, a nyelvi etikett és a protokoll alapjaival, legfontosabb fogalmaival, kialakulásával, fejlődésével, követendő mintáival, valamint a különböző élethelyzetekben tanúsítandó magatartás sajátosságaival. A protokolláris normák és a nyelvi etikett szabályainak ismerete különösen fontos a hivatalos társas érintkezésben, a nemzetközi gazdasági, kereskedelmi, sport- és kulturális kapcsolatokban, valamint a közéletben és a személyes kapcsolatokban. Külön figyelmet fordítunk az előadások során a különböző országokra jellemző viselkedéskultúra bemutatására és annak tudatosítására, hogy a nyelvi és protokolláris „szabványok” az együttélés fontos eszközei.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Balázs Géza: <i>Magyar nyelvstratégia</i>, MTA, Budapest, 2001. • Dr. Sille István: <i>Illem, etikett, protokoll</i>, KJK-KERSZÖV, Budapest, 2004. • Görög Ibolya: <i>Protokoll – az életem</i>, Atheneum 2000 Kiadó, Budapest, 1999. • Nádor Orsolya–Szarka László: <i>Nyelvi jogok, kisebbségek, nyelvpolitika Közép-Kelet-Európában</i>, Akadémia Kiadó, Budapest, 2003. • Ottlik Károly: <i>Protokol</i>, Panoráma, Budapest, 2004 • Szépe György: <i>Nyelvpolitika. Múlt és jövő</i>, Iskolakultúra, Pécs, 2001. • Szépe György–Derényi András (szerk.): <i>Nyelv, hatalom, egyenlőség. Nyelvpolitikai írások</i>, Corvina, Budapest, 1999. • Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): <i>Nyelvi tervezés</i>, Universitas, Budapest, 1998. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN002K				

Tantárgy neve: Kommunikációtörténet				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
<p>Tantárgy leírása:</p> <p>A tantárgy keretében két kurzust tartunk. Az egyik a kommunikációtechnológia történetét és ennek implikációit tekinti át az a kezdetektől az elektronikus médiumok koráig. Az áttekintés vezérfonalául a kommunikációs technológiák kognitív következményei és társadalomformáló potenciálja szolgálnak. Ebből a szempontból tárgyaljuk az elsődleges szóbeliség, a kézírásos írásbeliség, a könyvnyomtatás, a másodlagos szóbeliség és az internet korszakának jellegzetességeit.</p> <p>A másik az irodalmat, mint sajátos jegyeket mutató kommunikációs tevékenységet vizsgálja: az irodalom ismeret-és értékközvetítő szerepét, szerkezetét és funkcióját a társadalomban és a szocializációban. Szó esik még az irodalmi alkotások televíziós és filmes adaptációjáról, a könyvkiadás és a marketing problémáiról, valamint az internet szerepéről.</p>				
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cserépfalvi Imre: <i>Egy könyvkiadó feljegyzései</i>, Budapest, 1982, 1989. • Neumer Katalin (szerk.): <i>Kép, beszéd, írás</i>, Gondolat, Budapest, 2003. • Nyíri Kristóf és Szécsi Gábor (szerk.): <i>Szóbeliség és írásbeliség</i>, Áron, Budapest, 1998. • Szili József: <i>Az irodalomfogalmak rendszere</i>. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993. 				
<p>Tantárgy kódja(i): BTSSBN003K</p>				

Tantárgy neve: Szövegnyelvészet				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: Az előadások célja, hogy megismertesse a hallgatókat a szövegnyelvészettel és a szakterület legfontosabb kutatási területeivel. Főbb témakörök: A szövegnyelvészet történeti háttere. A szövegnyelvészet kialakulása. Szövegnyelvészeti alapfogalmak. A szövegszerűség hét ismérve. A műveleti megközelítés (a szövegelőállítás fázisai: tervezés, az eszme körvonalazása, fejlesztés, kifejezés, megformálás). Kohézió (referencia, szubsztitúció, ellipszis, lexikai kohézió). Koherencia (keretek, sémák, tervek és forgatókönyvek). Szándékoltóság és elfogadhatóság (beszédaktus-elmélet, performatív igék. Grice társalgási maximái). A hírérték (az elvárások osztályozása, tények és hiedelmek, a váratlanság indítékai). Helyzetszerűség (helyzetmodellek, szokásos rendezési stratégiák, gyakoriság). Intertextualitás (szövegtípusok és nyelvészeti tipológia). A szöveg kutatásának legújabb irányzatai.				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Balázs János: <i>A szöveg</i>, Gondolat, Budapest, 1985. • Beaugrande, Robert de – Dressler, Wolfgang: <i>Bevezetés a szövegnyelvészetbe</i>, Corvina, Budapest, 2000. • Szikszainé Nagy Irma: <i>Leíró magyar szövegtan</i>, Osiris Kiadó, Budapest, 1999. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN004K				

Tantárgy neve: A vizuális kultúra vizsgálatának elméletei és területei					
Kredit: 3	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: Az előadás célja, hogy a társadalomtudományi közbeszédbe beemelje a kortárs komplex kultúra vizuális jelenségeit, rendszereit, főként régióink populáris vizualitását, áttekintse értelmezésrétegeit, bemutassa kutatásának módszereit. Ehhez mindenekelőtt áttekinti a vizualitás újabb elméleteit, a vizuális tanulmányok „képi fordulat” utáni felfogásait: a filozófiai, történeti és antropológiai modellek integrálását. Erre építve ismerteti a jelenkutatás bontakozó gyakorlatát, a gyűjtés, dokumentálás, prezentálás módszereit. Elemzi a populáris vizualitás kapcsolatát a kortárs művészettel, a fogyasztás szférájával, vizsgálja a kreativitás, a normakövetés, a mintaátadás gyakorlatát, az értékek émikus kategóriáit, a populáris ikonográfia és szimbolizáció változatait.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bacsó Béla (szerk.): <i>Kép, fenomén, valóság</i>, Kijárat, Budapest, 1997. • Belting, Hans: <i>Képanropológia</i>, Kijárat (Spatium 2.), Budapest, 2003. • Elkins, James: <i>Visual Studies</i>, Routledge, New York – London, 2003. • Fejős Zoltán – Frazon Zsófia (szerk.): <i>Korunk és tárgyaink – elmélet és módszer</i> (MaDok.füzetek 2.), Néprajzi Múzeum, Budapest, 2004. • Holly, Michael Ann – Moxey Keith (szerk.): <i>Art History, Aesthetics, Visual Studies</i>, Yale University Press, New Haven – London, 2003. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSSBN005K</p>					

Tantárgy neve: Előadói gyakorlat				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: Az első éves bölcsész hallgatók számára felkészítést ad a kurzus az előadások, prezentációk tartásának elméleti és gyakorlati követelményeiről. A kommunikáció alapvető elemeinek ismeretétől a komplex szakmai és nem szakmai prezentációk összeállításáig jutunk el.				
Kötelező olvasmányok: • Buda Béla: <i>A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei</i> Animula, Budapest, 1994.				
Tantárgy kódja(i): BTSBN001K				

Tantárgy neve: A film antropológiája				
Kredit: 3	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás	Értékelés: Kollokvium
Tantárgy leírása:				
<p>Az antropológia egyfelől forrásnak tekinti a vizuális dokumentumokat, másfelől kutatási eszköznek a kamerát. Jelen előadás a filmtörténet tematikus áttekintése során a film társadalomtudományokban betöltött szerepével, a filmes narráció és formanyelv antropológiai problémáival, a játékfilm forrásértékével, a dokumentumfilm, az etnográfiai film és az antropológus filmkészítés kialakulásával, főbb iskoláival és lehetséges elemzési módszereivel foglalkozik. Az előadásokon néhány klasszikus film elemzésére is sor kerül: az esettanulmányok révén a filmes kultúrakonstrukciók, a mozgóképek dokumentum- és igazságértékének elemzésére kerül sor.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Heider, Karl G., <i>Seeing Anthropology. Cultural Anthropology through Film</i>. Boston: Allyn and Bacon, 1997. • Király Jenő, <i>Mágikus mozi. Műfajok, mítoszok, archetípusok a filmkultúrában</i>. Budapest: Korona, 1998. • Nowell-Smith, Geoffrey, <i>Oxford filmenciklopédia</i>. Budapest: Gloria, 1998. • Rollwagen, Jack R. szerk., <i>Anthropological Filmmaking</i>. Chur: Harwood, 1988. • Tari János, <i>Néprajzi filmezés Magyarországon</i>. Budapest: Gondolat, 2002. 				
Tantárgy kódja(i):				
BTSBN006K				

Kötelező tárgyak

Tantárgy neve: Vallástörténet					
Kredit: 15	Félévek száma: 5	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása:					
<p>A tantárgy két egységből áll: vallástörténetből (4 félév), összehasonlító vallástörténetből (1) félév.</p> <p>Az első keretében a hallgatók elsajátítják a zsidósággal, a kereszténységgel az iszlámmal és a távolkeleti vallásokkal kapcsolatos alapismereteket. Az anyag az alábbi módon tagolódik: 1. félév: a zsidó vallás kialakulás, korszakai, irányzatai, szent könyvei és liturgiája. 2. félév: az Újszövetség, ókereszténység (100-600), középkori nyugati teológia (600-1300), az istentisztelet formáinak kialakulása. 3. félév: a keleti keresztény tanfejlődése (600-2000) és a nyugati kereszténység különféle irányzataival a késői középkortól napjainkig (1300-2000). 4. félév: az iszlám kialakulása, a Korán, az iszlám vallási irányzatai és gyakorlata; a távolkeleti vallások, bráhaminizmus, a buddhizmus irányzatai.</p> <p>A második keretében hallgatók megismerkednek a különböző vallásokban tapasztalható jelenségek összefüggéseivel és párhuzamaival, ezek okaival és magyarázatával, különös tekintettel az ókori keleti és a görög-római vallásokra.</p>					
Kötelező olvasmányok:					
<ul style="list-style-type: none"> • Bellinger, Gerhard: <i>Nagy valláskalauz</i>, Akadémiai, Budapest, 1993. • Biblia • Chadwick, Owen: <i>A reformáció</i>, Osiris, Budapest, 1998. • Farkasfalvy Dénes: <i>Bevezetés az Újszövetségi Szentírás könyveihez</i>, SzIT, Budapest, 1995. • Glasenapp, Helmuth von: <i>Az öt világvallás</i>, Gondolat, Budapest, 1987. • Goldziher Ignác: <i>Az iszlám kultúrája. Művelődéstörténeti tanulmányok I-II</i>, Gondolat, Budapest, 1981. • Hahn István: <i>A zsidó nép története: A babiloni fogságtól napjainkig</i>, Makkabi, Budapest, 1995. • Hahn István: <i>Istenek és népek</i>, Minerva, Budapest, 1980. • Jólesz Károly: <i>Zsidó hitéleti kislexikon</i>, Budapest, 1987. • Josephus Flavius: <i>A zsidók története</i>, Gondolat, Budapest, 1994 • Kerényi Károly: <i>Mitológia I-II</i>, Szukits, Szeged, 1984. • <i>Korán</i>, Simon Róbert ford., Helikon, Budapest, 1987 • McGrath, Alister E.: <i>Bevezetés a keresztény teológiába</i>, Osiris, Budapest, 1995. • Pelikan, Jaroslav: <i>The Christian Tradition. A History of the Development of Doctrine I-V</i>, University of Chicago Press, Chicago-London, 1971-85. • Röhrich, Willfried: <i>Die Macht der Religionen</i>, C. H. Beck, München, 2004. • Simon Róbert: <i>A Korán világa</i>, Helikon, Budapest 1987. • Trencsényi-Waldapfel Imre: <i>Görög és római mitológia</i>, Gondolat, Budapest, 1983. • Vanyó László: <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i>, SzIT, Budapest, 1998. 					
Tantárgy kódja(i):					
BTSBN201V, BTSBN300V, BTSBN400V, BTSBN401V, BTSBN500V					

Tantárgy neve: Egyháztörténet				
Kredit: 6	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
			X • •	X •
Tantárgy leírása: A tantárgy keretében hallgatók megismerkednek a keresztény egyházak történetével, ezen belül a magyar egyháztörténettel. Az első félévben tárgyaljuk az ó- és középkori egyháztörténetet, valamint a magyar egyház történetét a reformációig, a második félévben pedig az egyházak és különféle keresztény felekezetek történetét napjainkig, különös tekintettel az új- és jelenkor által felvetett problémákra, és az egyházak ökumenikus kapcsolataira				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Chadwick, Henry: <i>A korai egyház</i>, Osiris, Budapest, 1999. • Heussi, Karl.: <i>Az egyháztörténet kézikönyve</i>, Osiris, Budapest, 2000. • Szántó Konrád: <i>A katolikus egyház története I-III</i>, Ecclesia, Budapest, 1983-85. • Zoványi Jenő (szerk.): <i>Magyarországi protestáns egyháztörténeti lexikon</i>, MRE Zsinati Sajtóosztálya, Budapest, 1977 				
Tantárgy kódja(i): BTsBN301V, BTsBN403V				

Tantárgy neve: Vallásfilozófia					
Kredit: 6 (+3)	Félévek száma: 2	Heti óraszám: 2 (+2)	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	• X •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy
<p>Tantárgy leírása: E tantárgy keretében négy kurzust tartunk, melyek a következő nagy témacsoportokkal illetőleg témákkal foglalkozunk:</p> <p>1. a vallásfilozófia alapjai: a vallás mibenléte és lényege, a vallás viszonya a kultúra egyéb szféráihoz, különös tekintettel az erkölcsre és a filozófiára, a teológia mint diszciplína sajátosságai és viszonya a filozófiához, a szent és a profán mint vallási alapjelenségek, az istenhit és a numinózus jellegzetességei, transzcendencia és immanencia, hit és ész, vallás és történelem viszonya.</p> <p>2. A valláselmélet alapkérdései: a filozófiai antropológia és a vallási antropológia viszonya, a kultúrák és kultúrkörök vallási jelenségei, a vallásos szimbólumok és a mítoszok szerepe a társadalom életében, a vallásos ember és a vallási élmény.</p> <p>3. A valláskritika nagy történelmi típusai: a valláskritika megalapozása az újkor kezdetén és a fölvilágosodás valláskritikája, a vallási értékek kritikai földolgozása a német klasszikus filozófiában, a marxizmus ambivalens valláskritikája.</p> <p>4. Vallásközi kapcsolatok a mai világban: a különböző világvallások és a keresztény irányzatok egymáshoz való viszonya, az ökumenizmus problémái, az ökumenikus gondolat vallási, erkölcsi és társadalmi vonatkozásai.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A szent antropológiája. A homo religiosus eredete és problémája</i> (szerk. Julien Ries), Typotex, Budapest, 2003. • Davies, Brian: <i>Bevezetés a vallásfilozófiába</i>, Kossuth, Budapest, 1999. • Eliade, Mircea: <i>A szent és a profán. A vallási lényegről</i>, Európa, Budapest 1987. • Feuerbach, Ludwig: <i>A kereszténység lényege</i>, Akadémiai, Budapest, 1961. • Hamilton, Malcolm B.: <i>Vallás, ember, társadalom. Elméleti és összehasonlító vallásszociológia</i>, AduPrint, Budapest, 1998. • Harnack, Adolf von: <i>Dogmatörténet</i>, tpm, Szentendre, 1998. • Hegel, G. W. F.: <i>Vallásfilozófiai előadások</i>, Atlantisz, Budapest, 2000. • Huntington, Samuel P.: <i>A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása</i>, Európa, Budapest, 1998. • Kant, Immanuel: <i>A vallás a pusztaság határain belül</i>, Gondolat, Budapest, 1974. • Kirk, G. S.: <i>A mítosz</i>, Holnap, Budapest, 1993. • Küng, Hans: <i>Világvallások etikája</i>, Egyházfórum, Budapest, 1994. • Leeuw, Gerardus van der: <i>A vallás fenomenológiája</i>, Osiris, Budapest, 2001. • Marx, Karl: <i>A hegeli jogfilozófia kritikájához. Bevezetés</i>, MEM 1, Budapest, 1957. • Otto, Rudolf: <i>A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz</i>, Osiris, Budapest, 1997. • Schaeffler, Richard: <i>A vallásfilozófia kézikönyve</i>, Osiris, Budapest, 2003. • Schleiermacher, F. D. E.: <i>A vallásról. Beszéd a vallást megvető művelt közönséghez</i>, Osiris, Budapest, 2000. • Spinoza, Baruch: <i>Teológiai-politikai tanulmány</i>, Akadémiai, Budapest, 1953. • <i>Vallásfilozófia Magyarországon. A hazai egyházak szellemi helyzete</i> [szerk. Nyíri Kristóf], MTA Filozófiai Intézet – Áron, Budapest, 1995. 					

Vallástudomány szakirány

- Weber, Max: *A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme. Vallásszociológiai írások*, Gondolat, Budapest, 1982.

Tantárgy kódja(i):

BTSDN203V, BTSDN302V
(BTSDN002V)

Tantárgy neve: A vallástudomány segédtudományai				
Kredit: 9	Félévek száma: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása:				
<p>A tantárgy három területet fog át: a vallási néprajzot, a vallásszociológiát, valamint a vallási antropológiát és lélektant.</p> <p>Az első keretében áttekintést nyújtunk a népi vallásosság legfontosabb megnyilvánulási formáiról, ennek hatásáról a népi kultúrára és a tételes vallásokra. Az előadások döntő módon a magyar népi vallásosság gyakorlatára van figyelemmel. Először az ősvallás, a sámánizmus és más kereszténység előtti hiedelmek máig élő emlékeit vizsgáljuk meg. nyugati filozófia történetéről, a kezdetektől a huszadik század közepéig. Azután a népi vallásgyakorlás katolikus és protestáns formáit vizsgáljuk meg a búcsújárást, a paraliturgikus cselekményeket, az imádságformákat, a szent helyeket, szent embereket. Megvizsgáljuk a legújabb kori vallásosság jelenségcsoportját és kitekintést adunk a legújabb korban megjelenő nem keresztény vallások világára is.</p> <p>A másodikban áttekintést nyújtunk a vallásnak, mint társadalmi jelenségnek a kutatásáról. Hallgatóinkkal megismertetjük a vallásszociológia tárgyát, a vallási intézmények szociológiai vizsgálatának legfontosabb törvényszerűségeit, a vallásosság és a szekularizáció, a vallás és az életmód összefüggéseinek alakulását Magyarországon. Rövid áttekintést adunk a vallásszociológia klasszikusainak munkásságáról. Szükséges, hogy a hallgatókban megerősödjön annak a tudata, hogy szükséges szociológiai eszközökkel is vizsgálni minden olyan jelenséget, amely a vallás működése során előfordul, hiszen a vallás nem csupán individuális, hanem döntően társadalmi jelenség.</p> <p>A harmadikban áttekintést nyújtunk a vallásnak, mint jelenségnek antropológiai és pszichológiai vizsgálatáról. A hallgatónak ízelítőt kell kapni a vallásos jelenségek sokoldalú antropológiai és lélektani megközelítéséről. Az egyén vallásos tevékenységét az individuálszociológia, a vallásos csoportokét a csoportpszichológia, a vallásos művészetekét a művészetpszichológia vizsgálja. A félév célja, hogy a kulturális antropológia felől vizsgálja ezeket a megközelítési módokat áttekintse a hallgató, és áttekintése legyen az ezen a területen folyó tudományos kutatásokról és munkamódszerekről. Információt kell adni a pszichoanalitikus folklorisztika és etnológia módszeréről épp úgy mint pl. a tapasztalati valláslélektanról.</p>				
Kötelező olvasmányok:				
<ul style="list-style-type: none"> • Barna Gábor (szerk.): <i>Boldogasszony. Szűz Mária tisztelete Magyarországon és Közép-Európában</i>, Szeged 2001. • Barna Gábor (szerk.): <i>Szentemberek. A vallásos élet szervező egyéniségei</i>, Szeged, 1998. • Bartha Elek: <i>Vallásökológia</i>, Debrecen, 1992. • Dömötör Tekla és Hoppál Mihály (szerk.): <i>Népszokás, néphit, népio vallásosság</i>, Bp. 1990. (Magyar néprajz. VII). • Durkheim, Émile: <i>A vallásos élet elemi formái</i>, Budapest, 2003. • Frazer, J. G.: <i>Aranyág</i>. Budapest, 1993. 2. kiad. • Hamilton, Malcom: <i>Vallás, ember, társadalom. Elméleti és összehasonlító vallásszociológia</i>, Budapest, 1998. • Hamilton, Malcom: <i>Vallás, ember, társadalom. Elméleti és összehasonlító vallásszociológia</i>, Budapest, 1998. 				

Vallástudomány szakirány

- Jahoda, Gustav: *A babona lélektana*, Budapest, 1975.
- Kamarás István: *Kis magyar religiográfia*, Pécs, 2003.
- Molnár Attila: *A „Protestáns etika” Magyarországon. A puritán erkölcs és hatása*, Debrecen 1994.
- Murányi Mihály: *Vallás és illúziók. A valláspszichológia néhány főbb kérdése*, Budapest, 1974.
- Pongrác Mária (szerk.): *A vallások és az európai integráció I*, Budapest, 2000.
- Róheim Géza: *Primitív kultúrák pszichoanalitikus vizsgálata*, Budapest, 1984.
- S. Lackovits Emőke (szerk.): *Népi vallásosság a Kárpát-medencében I-VI*, Veszprém. 1991 – 2004.
- Tomka Ferenc: *Intézmény és karizma az egyházban. Vázlatok a katolikus egyház szociológiájához*, Budapest, 1991.
- Tomka Miklós: *Vallásszociológia* (szöveggyűjtemény), Budapest, 1984.
- *Vallási néprajz I-XI*, Budapest, Debrecen, 1985-2002.
- Vető Lajos: *Tapasztalati valláslélektan*, Budapest, 1966.
- Voigt Vilmos: *A vallási élmény története*, Budapest, 2004.
- Weber, Max: *A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme*, Budapest, 1995.

Tantárgy kódja(i):

BTSBN202V, BTSBN303V, BTSBN402V

Választható tárgyak

Tantárgy neve: A vallás és a politikai intézmények					
Kredit: 3	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: E tantárgy áttekintést nyújt az alkotmánytan és a magyar politikatörténet legfontosabb témáiról. A tárgyalni kívánt kérdéskörök: az alkotmányfogalom kialakulása és története, az alkotmányok tipizálása és összehasonlítása, az alkotmányok tartalmi kérdései, a Magyar Alkotmány bemutatása, a magyar politikatörténet főbb szakaszai, a magyar politikatörténet kiemelkedő személyiségei (a reformkor „nagyjai”, Kemény, Jászi, Szekfű, Bibó), az 1945 utáni magyar politikatörténet, magyar politika 1989 után. E témák tárgyalása során különös figyelmet fordítunk az egyházak és a vallási intézmények státuszával kapcsolatos kérdésekre.					
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Bihari Mihály: <i>Magyar politika 1945-1995</i>, Korona, Budapest, 1996. • Gyurgyák János (szerk.): <i>Mi a politika?</i>, Századvég, Budapest, 1994. • Kukorelli István (szerk.): <i>Alkotmánytan</i>, Osiris, Budapest, 1997. 					
Tantárgy kódja(i): BTsBN001V					

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a szociológiába					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: A szociológia fogalmi megközelítését, a szociológiai szemléletmód sajátosságait és a legfontosabb társadalmi jelenségek, folyamatok szociológiai elemzését ismerteti meg a tárgy a hallgatókkal. Betekintést nyújt a társadalmi egyenlőtlenségek és társadalmi változások különböző szociológiai irányzatok szerint történő vizsgálatába. Erősíti a társadalmi érzékenységet, az empátiát. Növeli a hallgatók kompetenciáját a választási lehetőségek, a fejlesztési alternatívák felismerésére és bemutatására vonatkozóan. Fejleszti az részvételi és az innovációs készséget, a megértésre és megegyezésre irányuló kommunikációt.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Albert József – Farkas István - Leveleki Magdolna: <i>Szociológia</i>, Möbius Pr., Nyíregyháza, 2001. • Andorka Rudolf: <i>Bevezetés a szociológiába</i>, Osiris, Budapest, 1997. • Anthony Giddens: <i>Szociológia</i>, Osiris, Budapest, 2003. • Hankiss Elemér: <i>Társadalmi csapdák és diagnózisok</i>, Osiris, Budapest, 2004. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN001N</p>					

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a kulturális antropológiába					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: Az előadás a közös társadalomtudományi képzésben résztvevők, valamint a szabad bölcsészet szakra járók számára kíván alapozó ismereteket nyújtani. A bevezető kurzus célja, hogy betekintést nyújtson a kulturális antropológiáról vallott különböző felfogásokba, bemutassa annak részterületeit kezdve az egyéni életúttal a társadalom legfelsőbb szintű szerveződéséig bezárólag. Az átfogó témákat tárgyaló előadások azt szolgálják, hogy a hallgatók ismerkedjenek meg a kulturális antropológia alapfogalmaival, kérdésfelvetéseivel, problémálatásával, módszereivel.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bitterli, Urs: „<i>Vadak</i>” és „<i>civilizáltak</i>”, Gondolat, Budapest, 1982. • Descola, Philippe-Lenclud, Gérard-Severi, Carlo-Taylor, Anne Christine: <i>A kulturális antropológia eszméi</i>, Századvég, Budapest, 1993. • Hollós Marida: <i>Bevezetés a kulturális antropológiába</i>, ELTE BTK Kulturális Antropológia, Budapest, 1993. • Kunt Ernő: <i>Az antropológia keresése</i>, Miskolc, 2002. • Leach, Edmund: <i>Szociálanropológia</i>, Osiris, Budapest, 1996. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN002N</p>					

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: Bevezetés a társadalomtörténetbe					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: Az előadás a társadalomtörténet kialakulásán és történetén keresztül a jelenlegi iskolák és irányzatok áttekintő bemutatásáig jut el. A felvilágosodás társadalom és történetfelfogását követően, a 19.századi romantikaával és a historizmusmal párhuzamosan kialakuló társadalomtörténeti előzményeket tekintjük át, majd az 1960-as évek új történetírásából kibontakozó jelenlegi modern irányzatokat ismertetjük, elsősorban a történeti demográfiát, várostörténetet, mentalitástörténetet, történeti antropológiát, új kultúrtörténetet és a mikrotörténetet.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bloch, Marc: <i>A történész mestersége. Történetelméleti írások</i>, Budapest, 1996. • Bódy Zsombor – Ö.Kovács József (szerk.): <i>Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek</i>, Budapest, 2003. • Czoch Gábor – Sonkoly Gábor (szerk.): <i>Társadalomtörténet másképp. A francia társadalomtörténet új útjai a kilencvenes években</i>, Debrecen, 2000. • Eddie, Scott M.: <i>Ami „köztudott”, az igaz is? Bevezetés a kliometrikus történetírás gondolkodásmódjába</i>, Debrecen, 1996. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTsBN003N</p>					

Tantárgy neve: Bevezetés a muzeológiába					
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
Tantárgy leírása: A képzés célja: megismertetni a hallgatókat az antik kortól napjainkig tartó műgyűjtés okaival, módjaival és hagyományaival, figyelmet fordítva a különös tevékenység társadalmi hátterére is. Az uralkodók, az arisztokraták, ill. a polgárok által alapított múzeumok mindenütt a világon, így Magyarországon is a műgyűjtés révén alakultak ki, így a gyűjtemények és a gyűjtés múltjának megismerése nélkülözhetetlen jelenlegi és jövőbeli szerepük értelmezéséhez. A múzeumok napjainkban meghatározó szerepet játszanak a kulturális örökség gondozásában és közkinccsé tételében. Tevékenységüket számos nemzetközi és hazai jogszabály határozza meg, melyek kiterjednek a sajátos kulturális „gépezet” működésének hétköznapijaira és ünnepeire is (gyűjteménygyarapítás, nyilvántartás, megőrzés, tudományos feldolgozás, kiállítás rendezés, közönségkapcsolatok, marketing).					
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • <i>A világ nagy múzeumai – Uffizi, British Museum, Louvre, Prado, Metropolitan, Kunsthistorisches Museum, Magyar Nemzeti Múzeum, Szépművészeti Múzeum, Budapest, 1990–1992.</i> • Entz Géza: <i>A magyar műgyűjtés történetének vázlata 1850-ig</i>, Budapest, 1937. (Reprint: ME BTK Művelődéstörténeti és Muzeológiai Tanszék, Miskolc, 1996.) • Erdősi Péter – Sonkoly Gábor: <i>A kulturális örökség</i>, Budapest, 2004. • Glatz Ferenc: <i>Történetírás korszakváltásban</i>, Budapest, 1990. 110-150. o. • György Péter: <i>Digitális éden</i>, Budapest, 1998. (Különösen: a „Noé bárkája, Bábel tornya, Édenkert” című tanulmányok.) • Korek József: <i>A muzeológia alapjai</i>, Budapest, 1988. 					
Tantárgy kódja(i): BTSBN004N					

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: A műgyűjtés és a múzeumok története					
Kredit: 6	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: A két féléves stúdium első része a műgyűjtés antik kezdetektől tartó történetével ismert meg, majd a vizsgált téma magyar történeti vonatkozásait tárgyalja, foglalkozik a magyar középkor műgyűjtésével, Mátyás kiemelkedő szerepével, a Habsburg-királyok műgyűjtő múltjával, az első fontos hazai archeológiai leletekkel. Kiemelt értékelést kap a magyar műgyűjtés 18. századi virágkora, majd a 19. század (Pyrker, Marczibányi, Jankovich, Fejérváry, Pulszky, stb.) és a 20. század kiemelkedő magángyűjteményei (csak példaként Majovszky Pál, Kolozsvári Ernő), illetve a hadizsákmányok kérdése. A második félévben az egyetemes és magyar múzeumtörténet kerül sorra, mely során a hallgatók megismerik a világ uralkodói, főúri gyűjteményekből létrejött nagy múzeumait, valamint a magyarországi múzeumok és múzeumügy történetét.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A magyar múzeumok honlapjai: www.museum.hu • Balogh Jolán: <i>Mátyás király és a művészet</i>, Budapest, 1985. • Entz Géza: <i>A magyar műgyűjtés történetének vázlata 1850-ig</i>, Budapest, 1937. (Reprintje: ME BTK Művelődéstörténeti és Muzeológiai Tanszék, Miskolc, 1996.) • Hölvényi György (szerk.): <i>Pyrker emlékkönyv</i>, Budapest–Eger, 1987. • Koós Judith: <i>Ráday Gedeon könyv- és műgyűjteménye a XVIII. században</i>, Aszód, 1994. • Marosi Ernő–Laczkó Ibolya–Szabó Júlia–Tóthné Mészáros Livia (szerk.): <i>Pulszky Ferenc (1814-1897) emlékére</i>, Budapest, 1997. • Mravik László (szerk.): <i>Pulszky Károly emlékének</i>, Budapest, 1988. • Mravik, László: <i>The 'Sacco di Budapest' and Depredation of Hungary, 1938-1949: Works of Art Missing from Hungary as a Result of the Second World War</i>, Budapest, 1998. 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTsBN005N, BTsBN006N</p>					

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: Magyarország művelődés- és kultúrtörténete					
Kredit: 6	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	X • •	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X •
<p>Tantárgy leírása: A képzés célkitűzése, hogy a hallgatók megismerkedjenek a magyar kultúra- és művelődéstörténet fő korszakaival, az anyagi és szellemi kultúra legjelentősebb értékeivel, a művelődés fejlődéstörténetével, a tudás megszerzésének az egyetemes művelődéstörténet folyamatába ágyazott folyamatával.</p>					
<p>Kötelező olvasmányok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domanovszky Sándor: <i>Magyar művelődéstörténet I–V</i>, Budapest, 1939–1942. (Reprint: Szekszárd, 1990–1991. Digitális kiadás: CD-ROM, Arcanum Adatbázis, Budapest, 2003.) • Éder Zoltán: <i>Túl a Duna-tájon. Fejezetek a magyar művelődéstörténet európai kapcsolatai köréből</i>, Budapest, 1999. • Gazda István (szerk.): <i>Fejezetek a magyar művelődés forrásaiból</i>, Budapest, 1996. • Gergely Jenő – Izsák Lajos (szerk.): <i>A magyar államiság ezer éve: Kultúra és tudomány a magyar államiság ezer évében</i>, Budapest, 2001. • Kósa László (szerk.): <i>Magyar művelődéstörténet</i>, Budapest, 2003. • Zimányi Vera (szerk.): <i>Óra, szablya, nyoszolya. Életmód és anyagi kultúra Magyarországon a 17-18. században</i>, Budapest, 1994. • Tájékoztató: http://kulturtortenet.lap.hu/ 					
<p>Tantárgy kódja(i): BTSBN007N, BTSBN008N</p>					

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: Görög/ Latin nyelv				
Kredit: 2	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A kurzus célja, hogy a kezdők számára bevezetést nyújtson a görög és latin nyelv alak és mondattanának alapjaiba, a haladók számára pedig elősegítse a klasszikus nyelvű szövegolvasáshoz szükséges készségek elsajátítását. Igény esetén, a görög és a latin mellett, arab és héber nyelvi kurzusokat is tudunk kínálni.				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Bornemann, Eduard és Ernst Risch: <i>Görög nyelvtan</i>, Lexika, Budapest, 1999. • Farkas Zoltán, Horváth László, Mayer Gyula: <i>Ógörög nyelvtan és mondattani gyakorlatok</i>, Typotex, Budapest, 2000. • Farkas Zoltán, Horváth László, Mayer Gyula: <i>Ógörög olvasó és gyakorlókönyv</i>, Typotex, Budapest, 1998. • Ferenczi Attila, Monostori Martina: <i>Latin nyelvkönyv</i>, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002. • Györkössy Alajos, Kerényi Károlyné: <i>Görög nyelvkönyv</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1981. • M. Nagy István, Tegye Imre: <i>Latin nyelvtan</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, Budapest, 1992. • Maywald József, Vayer Lajos, Mészáros Ede: <i>Görög nyelvtan</i>, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987. • Szemelvények az <i>Auctores Latini</i> sorozat köteteiből (haladó szinten) 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN009N, BTSBN010N				

Szakiránytól független tárgyak

Tantárgy neve: Angol és német szakszöveg-olvasás				
Kredit: 2	Félévek száma:	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A tantárgyhoz tartozó tanórák célja, hogy a nyelvet valamennyire már ismerő hallgatók számára megkönnyítse az angol ill. német filozófiai szövegek tanulmányozását. A szövegek fordításán keresztül a hallgatók megtanulják felismerni és értelmezni a tudományos nyelvre jellemző bonyolultabb szintaktikai szerkezeteket, megismerkednek a tudományos értekezések jellegzetes szókészletével és a filozófiai terminológiával				
Kötelező olvasmányok: <ul style="list-style-type: none"> • Copleston, Frederick S. J.: <i>A History of Philosophy. Vol. 1: Greece and Rome</i>, Burn Oates and Washburn, London, 1956. • Harvey, Sir Paul (ed.): <i>The Oxford Companion to Classical Literature</i>, OUP, Oxford, 1951. • Bochenski, Joseph M.: <i>Wege zum philosophischen Denken. Einführung in die Grundbegriffe</i>, [>Herderbücherei< Band 62] Herder, Freiburg i. Br., 1959. • Jaspers, Karl: <i>Was ist Philosophie? Ein Lesebuch</i>, dtv, München, 1980. 				
Tantárgy kódja(i): BTSBN011N, BTSBN012N				

Tantárgy neve: Szakdolgozati szeminárium				
Kredit: 2	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás • Szeminárium X Gyakorlat •	Értékelés: Kollokvium • Gyakorlati jegy X
Tantárgy leírása: A tárgy a szakdolgozat elkészítéséhez nyújt segítséget.				
Kötelező olvasmányok: • Umberto Eco, <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> , Budapest: Európa, 1988.				
Tantárgy kódja(i): BTSBN600A				